

Világosság

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG NAPILAPJA

BOLOZSVAR, 1948. október 10. péntek.

V. ÉVFOLYAM, 251. szám.

A bukaresti katonai törvényszék megkezdte

a néppártuló és összeesküvő volt iparmágnások bünperének tárgyalását

Max Auschnitt a vádlottak között

BUKAREST. — (Rador.) A bukaresti katonai törvényszék október 27-én szerdán reggel megkezdte Popp Alexandru, Bujoiu Ioan, Manu Gheorghe, Max Auschnitt, Margineanu Nicolae, Gheorghiu Dimitrie, Balas Alexandru, Maceariu Hortia, Bontija Gheorghe, Petrescu Nicolae, Teodorescu Eugen, Chioreanu Nistor vádlottak ügyének tárgyalását.

Fenti vádlottak kémkedés, összeesküvés, földalatti terrorista tevékenység és az ország gazdasága szabotázsának büntetésében vétkesek, amiket egyes külföldi államok imperialista ügynökeivel szövetkezve követtek el.

A katonai törvényszék elnöke, Petrescu Alexandru hadbíró vezérőrnagy. A védelmet 12 ügyvéd látja el. A tárgyaláson jelen volt nagyszámú közönség a jársadajom minden rétegét képviselve. Jelen voltak a román és külföldi sajtó képviselői is.

A TÁRGYALÁS ELSŐ NAPJA

A névsorolvasásnál Max Auschnitt vádlott hiányzott, majd a vádlókat felolvasására került sor. A vádlókat szerint a vádlottak egyes imperialista államok segítségével és kémzsejvezetők irányításával összeszervezték szervezetek és vezetők az állam ellen. A vádlottak a Román Népköztársaság népi demokratikus rendszerének erőszakkal való megdöntését készítették elő és a régi, polgári-földesuri rendszert akarták újra bevezetni, amely tevékeny megsértették és veszélyeztették hazájukat, a Román Népköztársaság függetlenségét és szuverenitását.

A vádlottak vallomásaiból, a tanúk nyilatkozataiból és a beszerzett okmányokból megállapított nyert az a tény, hogy az augusztus 23-i eseményeket követően amikor a háború bűnös Antonescu rendszere megdőlt, a Popp, Manu, Auschnitt és Margineanu csoport, a volt Nemzeti Parasztpárt vezetőivel szövetkezve, megkezdte a harcot az ország demokratikus fejlődés és átalakítása ellen. Még 1945-ben egy jobban megszervezett összeesküvő csoport létezett, amely Popp, Auschnitt, Bujoiu és büntetésből állott és az idegen imperialista körök támogatásán alapult. Popp és Auschnitt hatalmas összegekkel pénzelték nemcsak a Nemzeti Parasztpárt és liberálisok államfelforgató szervezeteit és az úgynevezett „független” szociáldemokratákat, hanem azokat a földalatti szervezeteket is, amelyek ugyanakkor az idegen imperialista köröktől is támogatást kaptak. Auschnittnak — aki 1916-ig egyike volt az állam elleni összeesküvés vezetőinek — a kezében összpontosított az ország reakció államfelforgató elemének megszervezését. Auschnitt az ország legnagyobb iparmágnája volt. Az államotól a Titan-Nadrag-Kálmán-üzemek, számos nehézipari vállalat, egyes bányák és moltdóval fakitermelő vállalatok, stb. tulajdonosa és ugyanakkor tulajdonosa volt a Resica-műveknek, az ország legnagyobb nehézipari vállalatának.

KI VOLT MAX AUSCHNITT?

A jelenleg külföldön tartózkodó Max Auschnitt idegen államokban is hatalmas vagyonnal rendelkezik.

Angliában a Wickers fegyvergyár és a Wersmins'er pénzügyi vállalatok társtulajdonosa, Amerikában pedig az Amerikai Hitej és Beruházási Bank társtulajdonosa és a newyorki „Trading Company” üzemei tulajdonosa. Az angol-amerikai tőke hűségese képviselőjét találta meg Auschnitt: személyében.

Popp, Bujoiu, Auschnitt és Manu földalatti összeesküvői szervezetet létesítettek azért, hogy fegyveres erővel és egyes idegen államok imperialista körökének segítségével államcsínyt idézzenek elő. Manu egyes amerikai ügynökök utasítása szerint tervet dolgozott ki, a román demokrácia megváltoztatásáért eljeli földalatti cselekmények elkövetésére. A többi vádlottak titkos kapcsolatot tartottak fenn amerikai és angol ügynökökkel, hogy az államcsíny

tervét imperialista körök segítségével dolgozzák ki, a fegyver- és löszerszállításnak és a pénzalapnak a földalatti szervezet részére történő biztosításával, valamint cselekmények és rombolások megszervezését az ország gazdaságának aláadására. A vádlottak közül Bujoiu Nicolae, Margineanu Nicolae és Maceariu Hortia 1945-ben megalakították az általuk létesített földalatti csoportok központi vezetőségét, 1947-ben pedig Manu háborús bűnös letartóztatása és elítélése után, összeesküvés bizottságot létesítettek. Ezen Popp vádlott, aki a hazai földalatti tevékenység és összeesküvés központja volt. Ugyanakkor megalakították az úgynevezett „kormányt”, élén Radescuval, amelyen államcsínnnyel kellett volna uralomra juttatni és amely államcsínyhez az

egyos idegen államok imperialista körök adták volna a fegyveres segítséget. Az országban működő földalatti szervezetek pénzelésére Auschnitt és Popp vádlottak különleges titkos alapot létesítettek a fekete piac tizérkedői segítségével és nagy összegekkel támogatták a nemzeti Parasztpárt, nemzeti liberálisok és „független” szociáldemokraták összeesküvői szervezeteit. Bujoiu, Popp, Manu, Balas, Margineanu, valamint Petrescu és Chioreanu vádlottak pár év alatt személyesen és különleges ügynökök segítségével államtitkokat szereztek és ezeket továbbították az amerikai Egyesült Államok és Anglia hivatalos képviselőinek: Teodorescu vádlott pedig, mint az amerikai kémiszolgálat fizetett ügynöke, sorozatosan tiltott határátlépést követett el és tö-

vádbította értesüléseit az amerikai kémiszolgálatnak Szajburgba, az ausztriai amerikai megszállási övezetbe.

AZ ANGOLSZASZ IMPERIALIZMUS SZOLGÁLATÁBAN

A bűnös összeesküvés vezetői a legújabb eszközökhöz folyamodtak és merényleteket készítettek elő a kormány tagjai és az ország többi vezető emberei ellen. Manu vádlott pedig különleges tervet készített egyes egyéni terrorista cselekmények végrehajtására. Max Auschnitt és ennek az országból való távozása után Popp Alexandru, a nehéziparban, szabotázs-cselekmények elkövetését szervezte meg, nagy visszaesést idézett elő az acél-, mozdony- és vagontermelésben és ezzel a tét-évi jelentős kárt okozott az ország nemzetgazdaságának. Szándékosan késleltette az üzemények és békék kifizetését, szabotálta a munkások és tisztviselők közreműködési cikkével való elátását, így mesterséges módon igyekezett elégedetlenséget szítani a dolgozók között.

A vádlókat felsorolja a bizonyítékokat, a vádlottak és a tanúk vallomásait, amelyeket a vizsgálat során gyűjtöttek össze és amelyeknek alapján megállapították a 12 vádlott bűnösségét.

Pop Alexandru, a Resica-művek volt vezérigazgatója bűnös abban, hogy a földalatti terrorista és összeesküvő szervezetek vezetője volt, aki titkos megállapodást kötött a bukaresti, melbournei, liverichi és robinson angol-amerikai követségek tisztviselőivel. Az államcsíny megvalósításának tervében vezető szerepet töltött be és bekegyeztetett adta ahhoz, hogy az összeesküvők „kormányának” tagja legyen, amely kormány a hatalmat átvette volna, fasiszta katonai rendszerű földalatti szervezeteket létesített és azokat pénzelte és a külföldi angol-amerikai követségek képviselőinek rendszeresen eljuttatta katonai, politikai, gazdasági és egyéb kémkedési adatait. Fegyverkezésre és erőszakos cselekmények elkövetésére izgatott azaz a szándékkal, hogy polgárháborút idézzen elő az országban és támogassa azt a vasárdista csoportot, amely a közlekedési utak megrongolását, a közüzmények megszállását, a katonai rakomány elfoglalását és a kormány tagjainak meggyilkolását vette tervbe. Szabotázs-cselekményeket szervezett a Resica-műveknél és mesterségesen elégedetlenséget igyekezett kelteni a munkások és tisztviselők körében az illetékesek tudatosan képtelmes fizetéssel és a munkásszervekkel szembeni gyenge minőségű áruk forgalombahozásával.

Bujoiu Ioan, nagyparas bűnös abban, hogy szövetkezett a többi vádlottal ahhoz a célból, hogy az imperialista államok külső segítségével erőszakosan felforgassa az országban létező népi demokratikus rendszert. Titkos kapcsolatot tartott fenn a romániai amerikai követségek tisztviselőivel és ezekkel titkosított kapcsolatban, valamint jelentéseket to-

Az ARLUS kongresszusa előtt

Az ARLUS második kongresszusa mely mintegy 500 megyei küldöttség részvételével s 12 ország szovjetbarátai követnek a jelenlévő nemzeti képviselői meg Bukarestben. Természetesen bevezetője a Román-Szovjet Barátság Hétének, amelyre lelkes buzgalommal készül ma az ország dolgozó népe.

1944 augusztus 23-án után az ARLUS-ra hárult a feladat, hogy a romániai néptömegeket kigyógyítsa a közel három évtizeden át halmozott szovjetellenes rágalmak fertőzöttségéből s meglátassa melük a világ egységes részét jelentő Szocialista Állam — a Szovjetunió — minden kívülről gáncsoló törekvés ellenére is diadalmasan megvalósította eredményeit, megismertesse a pompás eredmények hőseinek — az egyetlenekéért, az egyetlen ember jövért dolgozó szovjet emberek sokmillióinak — az életét, nemzeti kultúráját, — nem olcsó hírvérrel, hanem a tények önmagukban valószínűségevel bizonyítsa: „A történelem a Szovjetuniót a haladás, az egész emberiség, a népek kulturájának és civilizációjának az élére állította.”

Az igazságok megmutatásának — itt is, mint mindenütt — természetesen eredménye az, hogy a haladó demokrácia erők, a becsületese jószándékuak, a hazájukat gazdán szerető, a békét akarók felismernek a Szovjetunióban igaz törekvéseik, jobb életért való munkájuk legfőbb segítőjét s biztosítékát. Ez az eredmény nemcsak az ARLUS munkája révén létező valóság, — valamennyi demokrácia szervezet együttesen vezetett tevékenysége révén meg — a munka jelentős részét azonban a másfélmillió létszámú ARLUS négezte el, amely tagjai életszámát tekintve, a szakszervezetek országos szövetsége után, a legnagyobb tömegszervezetünk.

Még nincs négy éve annak, hogy az ARLUS átvette a „Szovjetunió Barátai” egyesület mivoltát hagyományát — (a szervezete 1932—1934-ben végzett nyílt tevékenység után föld alá kény-

szerte az országban) — s a Szovjetunió iránti hűléssel telített szeretet, a ragaszkodás már védett, becses kincs a Román Népköztársaság népeinek. Szemléltető a tekintetben az ARLUS mai kongresszusát előző megyei kongresszusokon leszárt tanulság, mely bizonyítja, hogy a szeretet s a ragaszkodás falun s városban, dolgozó földművesben, üzemi munkában, haladó értelmiségben immár egyképpen tudatos és öntudatosan volt valóság.

Az ARLUS 12.000 alap szervezete közül 7.600 falusi szervezet. S nem véletlen, hogy a szervezetek küldöttei a megyei kongresszusokon még több előadást juttattak el, amelyekben a dolgozó földművesek legjobbjai megismerhetik s társaikhoz továbbíthassák a szovjet földművesek duseredményű tapasztalatát. Az ország dolgozó földművese immár jól tudja, hogy a népi demokrácia az életszínvonal nagyrámpa fejlődését hozza számára is, s tudja azt is, hogy a fejlődés nem szűnő kitérjesztésben a szovjet mezőgazdaság dus tapasztalata, a legjobb segítség. Az ARLUS mintegy 700 ezer üzemi munkás tagjának a szószólói hasonló kívánságát tolmácsolják a megyei kongresszusokon. A Román Népköztársaság munkássága tanul s még többet akar tanulni a nagyszerű szovjet munkástól, akinek a tapasztalata a jobbat s többet termelés érdekében hasznosítani kívánja. A megyei kongresszusokon a haladó értelmiség képviselői is szót kértek — mérnökök, orvosok, tanárok, írók, rajzírók — az ARLUS fokozottabb segítségét szorgalmazva a szovjet művelődés minél bővebb megismeréséhez.

Mindaz, a falun s városban egyaránt mutatkozó érdeklődés nem a kíváncsiság érdeklődése. Az ország minden dolgozója tudja, hogy a szovjet ember munkában szerzett tapasztalatainak a megismerése — egyéni tudás értékes gyarapodásán túl — a Román Népköztársaság s szocializmus építő dolgozó népe közösségének mindennapi érdekei szerint való.

A tapasztalatok megismerése idő- s erőmegtakarítást, gyorsabb s gyümölcsözőbb eredményt jelent a jobb életért való harcban. S ugyanakkor megismerését jelenti a pompás erőnek, a Szovjet Államnak, amely a béke s az emberi szabadság rendíthetetlen őrizője. A megismeretésnek ezt a felbecsülhetetlen értékű munkáját végzi el az ARLUS és ebben rejlik nagy és egyre nagyobb népszerűsége. E munkában jó esél a könyv, 150.000 példányban megjelenő folyóiratán kívül, az ARLUS eddig 40. adókkal bizonyító s tanító füzetet adott ki megismertető ezekben a szovjet élt sok nagy eredményét. Az „Orosz Könyv”-vel együttműködve, hozzájárult a szovjet művelődés — a világ legemlékezőbb kultúrája — széleskörű megismertetéséhez. A bukaresti ARLUS-könyvtár közel 30.000 kötetből áll s a fővárosi leglátogatottabb könyvtárak közé tartozik. Az országban lévő ARLUS-körök mind egyikének saját könyvtára van. Előadók és faliújságok s a megismertetés más módjai egészítik ki a könyvek nyújtotta hasznos és várt tanítást mindenütt.

Háború tiporta országunk új fejlődésében megvalósult eddigi gazdag eredményeink minden jó szándék s munkaakarat mellett sem lettek volna valóságú a Szovjetunió baráti s nagylelkű segítségével nélkül. Jövőre vállalt feladatunk elvégzésénél sem nélkülözhetjük a Szovjet Állam bőkezű segítségét a tapasztalataiban rejtező erőit. S a romániai magyarság mindezen túl a Szovjetunióban nemzeti kérdések marx-leninista irányításának példamutatója: felszabadítóját is becsült. Működésükön túl emellett, hogy az ARLUS mai kongresszusa mely földalatti munkára visszatér, pillantva, még jobb munkára lesz új vállalat, nemcsak a szervezet háziügye. Városi és falusi dolgozók, népközhöz hű értelmiségiek — a szocializmus s a jobb jövő építő ország s minden népi közössége, s becsült alkalom munkára, hálára és ünneplésre.

(Folytatás a második oldalon)

A bukaresti katonai törvényszék megkezdte a néparuló és összeesküvő volt iparmágnások bűnperének tárgyalását

(Elsődoldali cikkünk folytatása)

vádbírtott. Fasiszta jellegű terrorista földalatti katonai szervezeteket vezetett és nagy összegekkel pénzelt az illegális manista szervezetek.

Mărgineanu Nicolae vádlott, volt kolozsvári egyetemi tanár, akit népellenes tevékenysége miatt állásából eltávolítottak, bűnös abban, hogy Pop vádlottal együtt részt vett a földalatti terrorista és összeesküvő csoportok megszervezésében, amelyek idegen államok imperialista köréi részére tevékenykedtek a népi demokratikus állam alkotmányosan megválasztott kormánya ellen, titkos kapcsolatokat tartott fenn a bukaresti és más országok amerikai követségeinek munkatársaival és tevékeny részt vett az államcsíny tervei végrehajtásában. Sorozatosan és rendszeresen továbbította a romániai és más országok angol-amerikai követségeinek az ország gazdaságát, védelmét, fegyverzetét és a hadsereg költségvetését érdeklő tudósításait.

A VASGÁRDISTA SZERVEZET VOLT FŐTTKÁRA AZ ÖSSZEESKÜVŐ NAGYTÖRÉSEK KÖZÖTT

Gheorghiu Dimitrie, a „Creditul Minier“ közéleti társaság volt vezérigazgatója bűnös abban, hogy a többi vádlottakkal egyetértésben szövetkezett az államban létező népi hatalomnak erőszakkal való megdöntésében, az idegen államok kapitalista körökének segítségével. Részt vett a terrorista és összeesküvő csoportok központi bizottságaiban, megerősítette a kapcsolatokat az amerikai képviselőkkel. Hogy külföldi segítséget kapjon az ország alkotmányos rendjének felforgatására irányuló összeesküvésre, egy amerikai ezredesnek a nemzetgazdaság védelmét szolgáló jelentést továbbított, törvénytelen

uton kapcsolatba lépett az országból megszökött Rădescu Nicolae áruházi csoportjával, hogy ez részt vegyen az államcsíny megvalósításában.

Balazs Alexe, a petrozsényi szénbányatársaság volt vezérigazgatója és Macelariu Horea, akit népellenes tevékenységéért a hadsereg kötelékéből eltávolítottak, valamint Bontila Gheorghe bűnös abban, hogy a többi vádlottal szövetkeztek az állam alkotmányos rendjének felforgatására, terrorista és összeesküvő csoportokat szerveztek és összeköttetésbe léptek egyes amerikai ügynökökkel, hogy aljas tetteik elkövetéséhez külföldi segítséget kapjanak.

Petrescu Nicolae, a vasgárdista mozgalom volt főtitkára bűnös abban, hogy tevékeny segítséget nyújtott Petrescu vádlottnak a fasiszta jellegű katonai alakulatok megszervezésében, amelyek fegyveres erővel döntöttek volna meg az ország jelenlegi alkotmányos rendjét, Petrescu vádlottnak továbbított Horea Simának külföldről küldött utasításait. Rendszeresen továbbította jelentéseket a Salzburgban állomásozó amerikai katonai parancsnokságnak, a nemzetgazdaságra, az ország fegyverkezésére és költségvetésére vonatkozóan. Ebben a tevékenységében a Román Népköztársaság területének kímélésével foglalkozott és több esetben átlépte a határt.

A nagy összeesküvés per több vádlottal kivétel nélkül az ország jelenlegi, népi demokratikus alkotmányos rendjének felforgatására irányuló cselekményeket követtek el a kapcsolatokat tartották fenn egy-egy külföldi államok imperialista körökkel, akiknek anyagi támogatásával népellenes imperialista rendszert akartak az országban megvalósítani. A bűnper tárgyalásának részleteiről lapunk legközelebbi számában számolunk.

50 százalékos utazási kedvezményt adnak az egyetemi hallgatóknak és főiskolásoknak

BUKAREST. (Rador.) — Az államvasutak vezérigazgatósága 50 százalékos jövedelment utazási kedvezményt engedélyezett mindazoknak az egyetemi hallgatóknak és főiskolásoknak, akik az egyetemi központokból október 21—26 közötti időben otthonaikba utaztak, az egyetemen vizsgára jelentkeztek és az előadásokra az év megnyitáskor jelennek meg.

A kedvezményben való részesülés feltétele az, hogy az egyetemi előadásokra november 10—20-a között kell visszautazni.

Kedvezményt csak azok az egyetemi hallgatók és főiskolások kaphatnak, akik Bukarest, Jasi, Kolozsvár, Temesvár, Marosvásárhely, Krajova és Brassó egyetemi központokból indultak otthonaikba és ugyanezekbe a központokba térnek vissza. A visszautazásnál a lakhely állomásáról a fenti egyetemi központokba kell utazni. Az utazásokhoz szükséges a félúru vasúti jegy váltására jogosító arképes CFR igazolvány, hanem a következő igazolványok: 1. a Romániai Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Szövetsége (REFHOSz) vezetőségének igazolványa, az illető egyetemi központ titkárának aláírásával, 2. REFHOSz tagsági könyv, amely helyettesíti a félúru vasúti jegy váltására jogosító arképes CFR igazolványt és amelyet úgy kell kezelni, mint jövedellettartómatni kell a vasúti jegypénztárnál.

Az utazási kedvezmény gyors és rapid vonatokra is érvényes, ha teljes egészében fizetik a gyorsvonati pótdíj (supliment), vagy a rapid vonatra szükséges helyjegyet.

Villámriport Nagyszalonta egy vasárnapjáról

Épül az öntözőcsatorna, folyik a vetési csata, megnyitott az új iskola

NAGYSZALONTA. (Levelezőnk től.) Vasárnap a befutó vénaton sok a piaci árus, főleg kolozsváriak, akik azért jöttek, hogy itt olcsó vásároljanak és az árut drágán adják el Kolozsváron. De most családok, Ma nincs piac. Ugyanis a gazdák a vetési és a csatornaépítési munkálatoknál vannak. Szalonta eddig ugyanis mindössze 60 százalékat teljesítette a vetési munkálatok csak most vett a munka nagy lendületet, mely után itélve, túl is szárvyalja Szalonta dolgozó népe a területet.

MNS és a Gazdakör tagjai, akik már az ötödik vasárnap versenyznek egymással a munkában. Ott vannak az Állami Konzervgyár, a szakszervezetek és a környékbeli falvak dolgozói is. Közel kétezer ember, akik a természetet termővé varázsoló csatornákat építik nagy kedvvel és lendülettel.

ben 18 fiú és 12 lány tanul. Az iskola mellett nyolcvan diákot befogadó fiúinternátus is van, ahol szegényorsú földművesek és munkások fiait teljesen ingyen kapnak eljuttatást. A mezőgazdasági iskolának 47 holdas gazdasága van, ahol a tanulók gyakorlati kiképzésben részesülnek.

A MEZŐGAZDASÁGI KÖZPÉRSKOLA

Évnyitóját is vasárnap tartották meg, ahol Balogh István igazgató ismertette az új iskola célkitűzéseit. Ebben az iskolában is az életre nevelik az ifjúságot és biztosítják számukra a politikai tudást. Az iskola első évfolyamán négy párhuzamos osztály működik: két románnyelvű vegyes osztály, melybe 63 fiú és 12 lány és két magyar osztály, melyek-

Az iskola egyik legfontosabb tárgya: a rizstermelés szakszerű elsajátítása, mert a most épülő csatorna mentén a rizstermelésnek óriási jövője van.

A megnyitóján a román és magyar diákok beszédet után Lunčan Miklós polgármester, a város és a Román Munkáspárt nevében üdvözölte a megjelenteket.

A szülői: nevében Zsirka Sándor beszélt, aki kiemelte az új mezőgazdasági iskola fontosságát.

SZÖVERDI KÁROLY.

„Ócskavas nagyban“

(Bemutató az Állami Magyar Színházban)

Garson Kanin tegnap bemutatott színműve helyenként már-már bohózatba hajló vigjáték köntésében vizuál színpadra az ilyen beállításban mindenesetre újként ható képet: a kíméletlen önzést megtestesítő öntett és ostoba dollárvadászt, aki emberben a világban csak eszközt, csak vadászterületet lát maga tehetetlensége laktatására. Körülötte nagyobb a kisebb lakások: az Egyült Államok egykori helyettes főtisztviselője, aki vajaha könyvet írt a szabadságról, de azóta ital- és pénzszomj jeitőlre vitte és ma százezer dollár évi zsoldért lakóját — a rossznak rosszabb szellemű, aki pallérozott tudással vezeti a vadász-úvad tervelt paragrafusok utvesztőjében; és a duvad unokaöccse, akinek szó szerint is csak a lakój szerepe jut, pofokkal együtt. Melléjük a megvásárolt szenátor. A tuisó oldalon csak egy becsületes újságíró, de mégis ő az erősebb fél, akibe belelökölzik a szétmállók a dollárroham. S a

két oldal között, előbb — legalább is teste szerint — a dollárvadász ócskavasúzer oldalán egy leány, butácska s fényes szédülő, akiben az újságíró tanításától értelem s lélek ébred, mely átviszi a tulajdonra, hol szívdaró segítő, szövetséges lesz. Mindez kegyetlen gunnyal átszött, néhol drámává mélyülő, vigjátékba ágyazva: újság, meglepetés a színpadon és — a harmadik felvonás helyenkénti diktálás voltja ellenére — nézőt s színészt magával sodor, elragad.

A rendezés, amely ezuttal a játékot elszakította a nézőtől, s úgy vezette, mintha a színészek csak egymás számára játszanának, éppen ezzel a rég kívánt módszerrel tudta a nézőtérre éjelt a színpadi „éjelt“ között a kapcsolatot majdnem azá tenni, mivé lennie kell. A néző szint-szinte elfeledte, hogy színházat lát, a sürli kacagás közt itt-ott egy-egy kiáltás is fakadt, tetszést, vagy

nemetszést kifejező, de mindig a színpad dicséretére.

S s dicséret, ép úgy, mint a kiartó tapsolás bőven jött elismerése megé. demejten jutott a színészek — a színészeknek, akik az idén a legjobb előadást tegnap adták. Jobban mondván nemcsak ők egyedül, hiszen a sikertűjt előadásnak rendező s színész mellett részese voltak a pazarul dus díszletnek, a kifejező ruhák tervezőjé, a műszak gondos éber őrei. Vajamennyi, a munkaközösség egésze a tegnapi siker.

Tavalyi vendégzereplése óta tegnap látuk viszont a színpadunkon — ezuttal már színházunk tagjaként — Sarjay Imrét, Jól dolgozott: tipusá mintázta az ócskavas-„király“ törté, o tromba ajakját. Elhittük neki, hogy éppen ilyen lehet az, akit színpadra idézett Színházunk nyereségének tekintjük. A legkellemesebb meglepetés azonban mégsem ő volt tegnap este, hanem Bara Margit, ki idele első szerepében gátlástalan bizottságról tett tanulmányosságot — elégtétellel jegyezzük fel itt, hogy igazolta a hozzá fűzött s a tavalyi már-már egyedül maradt bizakodó várakozásunkat. Szerep szerinti fejlődése, szerep adta tulajdonságokból kibontva, érdekes szemléltető képletté lehetne játéka fejlődésének, melyért őszinte örömmel köszöntjük.

Lantos Béla alakítását szintén nehezen tudnánk mérni régebbi teljesítményéhez. Ugy érezzük, ebben a szerepében jóval több volt, mint előbb látottakban. A jelölt helyettes főlegység két pohár közt felszóló cinkus leltámerete hitelesen szólalt benne. A széles gesztusú tulajdajjal szemben Senkálcsky Endre szerénységében is erős, főként újságírója, mint eljett, hangulattal adott a másik három alakításnak s maga is hangulattal jutott általa. Emberi volt és rokonszenve.

A többi szereplők közül Szendrői Mihályt és Heveit Miklóst kell említenünk. A legújabbak — utóbbit csak mértékkel: úgy érezzük, hogy nem leg addunk maradt — a végül az akadémián növények Blazevsky Katalint, aki rövid szerében várakozásra jogosító ígéretet hozott.

(M. J.)

Ífjúságunk képviselte magát a Komszomol 30. évfordulójának moszkvai ünnepségein

BUKAREST (Rador) — A szovjet Antifasiszta Ifjúsági Egyesület vezetőségének meghívására a román ifjúság kiküldöttje Moszkvába utaznak, hogy résztvegyenek a Komszomol 30. évfordulója tiszteletére megrendezett ünnepségeken. A Demokrata Ifjúság Országos Szövetségének végrehajtóbizottsága Florescu G. nemzetgyűlési képviselőt, a Demokrata Ifjúság Országos Szövetségének elnökét és az Ifjumunkás Szövetség főtitkárát és Lupu Petre nemzetgyűlési képviselőt, az Ifjumunkás Szövetség titkárát jelölte ki, hogy a Román Népköztársaság Ifjúságát Moszkvában képviseljék.

A tordai ARLUS hívére Az Állami Magyar Színház ma mutatja be Tordán az „Ifjúságot“

A szovjet—román hét bevezetésésképpen az ARLUS szervezetek mindenütt fokozott kulturtevékenységet fejtenek ki. A kolozsvári Állami Színház prózai táraulata a tordai ARLUS meghívására ma, október

28-án esütörtökön este fél 8 órai kezdettel a tordai Vigadóban mutatja be a Szovjetkin szovjet író Ifjúság című vígjátékát.

A kolozsvári Állami Magyar Színház tordai vendégzereplésével nyújt segítséget az ottani ARLUS szervezet munkájához és ezáltal komoly kulturális jelentőséget öltöztet a város közönségét.

Hamis vádaskodásokkal rágalmazta

Min'steri rendelet

Dulles, a hűrhedt háborús uszító a Szovjetuniót és Görögország északi szomszédait

Az egyetemekre és felsőfokú iskolákba való felvételtől

PARIS. — (Rador.) Az ENSZ politikai bizottságának kedd déli ülésén folytak a görög kérdés vitáját. Ennek során nyilvánvalóvá vált, hogy az Egyesült Nemzetek Bizottsága igyekszik marasztalni itélletel kikényszeríteni Görögország északi szomszédai ellen, kiket igazságtalanul „Görögország belügyeibe való beavatkozással” vádolnak. Az amerikai propagandának sürgős szüksége van a határozatra, hogy valamiképpen megmagyarázza a görög demokratikus erők megsemmisítésére irányuló törekvések gyászos kudarcát és igazolja az angol-amerikai beavatkozás fokozását.

A görög előterjesztés első napjában, Dulles amerikai külügyminiszter meg sem várva, hogy tanácskozási meghívott Bulgáriát és Albániát kiküldött tejj kifejtések nézeteket, meg sem hallgatva a bizottság tagjainak véleményét, sietett határozati javaslatot előterjesztetni, mely inkább hadbírói ítélethez, mint egy nemzetközi szervezet által hozott ítélethez hasonlít.

Vádaskodás a görög fasizmus

A monarcho-fasizma Görögország képviselője megismételte a múlt évi közgyűlésről ismeretes alaptalan vádak Albánia, Bulgária és Jugoszlávia ellen, igyekezve felelőssé tenni ezeket az országokat a görög polgárháborúért. Meg sem kísérelve megindokolni ezeket a vádakokat, a monarcho-fasizma görög kiküldött idejete az ugynevezett Balkán Vizsgálóbizottság következtetéseit, ama törvénytelen szervét, melyet a múlt ENSZ-ülésszakon alakított meg az angol-amerikai többség. Amint az várható is volt, ez a bizottság mindent elkövetett, hogy hamisan állítsa be a görögországi eseményeket, jogosnak igyekezve feltüntetni az angol-amerikai beavatkozást megalomazva Görögország északi szomszédait.

A görög kiküldött után Dulles, amerikai külügyminiszter szóla fel, durván rágalmazva a Szovjetuniót, olyasféle rágalomokkal, amelyek ma nagy divatban vannak az amerikai diplomaták között. Dulles nem tudta elrejtetni idegességét és elkéseredését a demokratikus erők világszerte bekövetkezett sikerei miatt. Ezeket a sikereket mint „külpolitikai erőszakot” igyekezett beállítani, amelyet, Dulles szerint, a szovjet kommunizmus követ el.

Végezetül Dulles határozati javaslatot terjesztett elő, megismételve az ugynevezett Balkán Vizsgálóbizottság pártoskodó megállapításait, teljesen alaptalan vádakot hozva fel Albánia, Bulgária és Jugoszlávia ellen, egyidejűleg támogatva a bizottság tevékenységének folytatását.

Dulles kijelentette, hogy határozati javaslatát nemcsak az amerikai, hanem az angol, francia és kínai delegátusok nevében is terjeszti elő. MacNeill angol kiüldött szövegi módon megerősítette ezt a bejelentést, hangsúlyozva azt a reményességét, hogy a bizottság többsége támogatni fogja az előterjesztett javaslatokat.

Couve de Murville francia delegátus, Kína és Salvador kiküldöttje ugyanezen a Dulles által előterjesztett javaslatot támogatták.

A görög-ügy vitája folyik. Ugyanezen október 26-i ülésén foglalkozott a politikai bizottság az albaniai előterjesztéssel, hogy a vitára hívják meg az ideiglenes demokratikus görög kormány képviselőjét is.

Az angol-amerikai többség visszautasította a javaslatot s ilyenformán a görög népet képviselő Markos-kormány bevonása nélkül tárgyalják a görög ügyt.

AZ ANGOL-AMERIKAI BLOKK AZ ENSZ CÉLKITŰZÉSEIVEL ELLEN-TELES CÉLOKAT KÖVET

A TASS iroda párisi külső tudósítójának jelentése szerint a második albizottság bejelentette az atomfegyver betiltására, a haderők és fegyverkezések egyharmadával való csökkentésére és eme intézkedések biztosítását célzó nemzetközi szerv létesítésére irányuló szovjet javaslattal kapcsolatban tett belga és francia határozati javaslatok vitáját.

Libanon és Lengyelország kiküldöttjeinek felszólalása után Malik szovjet kiküldött vette át a szót, aki bírálta a belga és francia határozati javaslatokat, kijelentve, hogy a szovjet kiküldöttség mindkét javaslatot nem tekintti egyébként, mint hangzatos szavak mögé bujtató kísérletnek a leszerelés kérdésének más irányba való elterelésére.

Ha elfogadják a francia vagy a belga javaslatot — mondotta Malik — az egyértelmű lenne az

zal, hogy lemondanak a leszerelésről és az atomfegyver betiltásáról bizonyos, a haderőkre vonatkozó adatgyűjtések kedvéért. Ilyenszerű javaslatok minden reális alapot nélkülöznek, mindenben megegyeznek az amerikai és brit kiküldöttöknek a Biztonsági Tanácsban és szokásos hadfelszerelések bizottságában használt mód-szereivel, akik az Egyesült Nemzetekkel ellentétes célkitűzéseket követnek.

A haderők és fegyverkezés egyharmadával való csökkentésére és az atomfegyver betiltására irányuló szovjet javaslat elfogadása kétségtelenül egy lépést jelentene előre — mondotta Malik —, mert közelebb hozná azokat a célokat, a megvalósításuk mellettnek elérése legfontosabb feladatát képezi az Egyesült Nemzetek tevékenységének.

AZ USA NEM HAJLANDÓ BELEMENNI A LEFEGYVERZÉSBE

Malik beszéde után az albizottság áttért a határozati javaslat fölötti szavazásra. A szavazást a paragrafusok írják elő, de az eredményt már előre elkészítették. Az Egyesült Államok szolgái többsége gépiesen, szakaszról-szakaszra vetette el a szovjet javaslatot. A szovjet javaslatnak a béke és biztonság megővására vonatkozó oly lényeges pontjait, mint például azokat, amelyek előírják a haderők és fegyverkezés egyharmadával való csökkentését és az atomfegyver betiltását, az angol-amerikai többség 6 szavazattal kettő (a Szovjetunió és Lengyelország) ellenében elvetette. Két ország küldöttsége tartózkodott a szavazástól, míg Salvador kiküldöttje nem volt jelen az ülésen.

Az Egyesült Államok küldöttsége ezzel nyíltan kimutatta, hogy nem hajlandó olyan határozatot elfogadni, mely a fegyverkezések csökkentésére irányul. Az amerikai kiküldöttje szavazta a szovjet javaslat bevezető részének azt a kitételét, mely hangsúlyozza, hogy „a haderők általános csökkentése megfelel a tartós béke megvalósítására és a nemzetközi biztonság megszilárdítására irányuló célkitűzéseknek és megegyezik a nép érdekeivel, mert megadja az országokat a szűlyos gazdasági teherrel, amelyet a rendkívül nagy fegyverkezési költségek miatt kénytelenek viselni”. Több kiküldött nem mert szembeállítani a szovjet javaslat világos céljával és inkább tartózkodott a szavazástól.

A szavazás után Jatsuhj lengyel kiküldöttje kijelentette, arra irányuló erőfeszítésben, hogy meggyőzésre jussanak a fegyverkezések csökkentése és az atomfegyver betiltásának fontos kérdéseiben, a lengyel kiküldöttség előterjeszté saját határozati javaslatát.

Az amerikai és angol kiküldöttek szembeszálltak a lengyel kiküldöttnek ezzel a javaslatával. Attól való féltésben, hogy a lengyel javaslat esetleg megnyerhetné az albizottság többi tagjainak támogatását, a két kiküldött követelte, hogy becsússák azonnal szavazásra a belga javaslatot, mely tulajdonképpen nem más, mint a francia határozati javaslat egy részének módosított változata.

KUDARCOT VALLOTTAK AZ ANGOLSZASZOK MESTERKEDÉSEI

A szovjet és lengyel kiküldöttek kérték, hogy hajassák el az általuk, hogy szervezzenek és képezzenek

lehetőséget nyújtva ezáltal az albizottság tagjainak, hogy komolyan tanulmányozhassák a lengyel határozati javaslatot és a belga határozati javaslat végleges szövegét. Ennek ellenére az albizottság elnöke — az amerikai és brit kiküldöttek nyomására — nagy sietéssel szavazásra bocsátotta a belga javaslatot. A javaslatot előbb szakaszról-szakaszra, majd egészében szavazták meg. A belga határozati javaslat mellett szót 7 szavazattal, míg ellene kettő (a Szovjetunió és Lengyelország), míg egy kiküldött tartózkodott a szavazástól.

Az angol és amerikai kiküldöttek minden erőfeszítésükkel sem tudták megakadályozni, hogy az albizottság megtárgyalja a lengyel javaslatot, mert az albizottság tagjainak többsége nem támogatta Anglia és az Egyesült Államok kiküldöttjeit. A lengyel határozati javaslatot a következő ülésen tárgyalja az albizottság.

A Queuille-kormány ma már az egész francia dolgozó néppel áll szemben A miniszterelnök és De Gaulle titkos szövetsége a francia munkásosztály ellen

PARIS — A harc a sztrájkoló bányászok, az őket támogató francia dolgozó tömegek és az amerikaiak parancsait végrehajtó Queuille-kormány kivezényelt terrorakadályozásai között egyre elkeseredettebbé válik. A kormány páncélosokat, gyarmati hadsereget vonultat fel s egyre gyakrabban dörög a terroristák sorába. Jellemző egyébként a kormányra, hogy egyre szorosabban együttműködik De Gaulle rohamosztagosaival.

Velük szemben egyre keményebbé acélosodva állják a harcot a francia munkástömegek, akik maguk mögött tudják a francia dolgozó nép túlnyomó többségét. Nemcsak az ismét teljes egységbe forrt munkásosztály, hanem a középosztály, az iparosok, a kereskedők zöme és a földműves lakosság igen jelentékeny hányada is, teljes erejéből támogatja a kenyérükért, de végső fokon a francia nép szabadságáért küzdő sztrájkolókat.

Marokkókat vezéreltek a sztrájkolók ellen

Legújabb híreinket a franciaországi helyzetéről Rador-jelentések alapján az alábbiakban foglaljuk össze:

A sztrájkolók elleni terrorakciók fokozására a kormány marokkói ezredet vezényelt a bányavidékekre. A marokkóiak páncélos gépkocsikkal vonultak a sztrájkolók ellen.

Valencienne vidékén a marokkói csapatokat máris harcra vezették, de ezek csőszködést vettek. A bányászok, az „Internacionálé” énekelve védekeztek és semle esíteték a marokkói rohamot.

Titkos értekezlet Reynaud-nál

Hétfőn Paul Reynaud, a „műncheni sirás” lakásán titkos tanácskozás volt Queuille miniszterelnök, De Gaulle tábornok és Robert Lacoste „szocialista” ipar- és kereskedelmi miniszter között. Párisi politikai megfigyelők véleménye szerint Queuille miniszterelnök és De Gaulle tábornok harci szövegeket költöttek a franc munkásosztály ellen.

Mitani francia tájékoztatói miniszter azzal fenyegette meg a sajtót, hogy szigorított rendszabványokat alkalmaz azokkal a lapokkal szemben, melyek a kor-

szervezett mozgalom kivétel nélkül mindenütt nagy sikerrel járt.

A francia reakció egyre inkább tudomásul kell vegye, hogy nemcsak háromszázezer bányász harcol, hanem az egész francia dolgozó néppel szemben.

Decazerville bányáinál a sztrájkolók mindenütt megakadályozták a hadseregnek azt a kísérletét, hogy a biztonsági szolgálat embereit bejuttassa a bányákba.

Arles-ban a vasúti állomás összes alkalmazottai elhagyták a pályaudvart, beszüntetve a munkát, tiltakozásul a kormány terrorakciói ellen. Ugyanígy számos vállalatot bezártak.

A kormány ezt a hírt „alaptalannak” minősítette, viszont a „L'Humanité” megerősítette, hozzátéve, hogy Monceau egész lakossága tanuja volt ennek a ténynek.

A kormány ezt a hírt „alaptalannak” minősítette, viszont a „L'Humanité” megerősítette, hozzátéve, hogy Monceau egész lakossága tanuja volt ennek a ténynek.

Együttműködés a gaullisták és a reakciós tisztikar között

Jacques Billoux, volt kommunista miniszter hangsúlyozta azt a tényt, hogy szoros együttműködés áll fenn a gaullisták és a reakciós tisztikar között. Idézte Norbert tábornok példáját, aki jelenleg parancsnoka a Monceau-i szénmedencében a bányászok ellen küzdő katonai erőknek. Ez a Norbert tábornok annakidején nyakig bele volt keveredve a múlt év tavaszán felfedezett „Kék Terv” nevezetű gaullista összeesküvésbe. Most ez a Norbert tábornok parancsot adott a gaullista összeesküvőknek, hogy szervezzenek és képezzenek

Diplomáciai kapcsolat Románia és Korea Népköztársaság között

BUKAREST. Október 26-án dr. Groza Péter miniszterelnök előkötetével összeült a minisztertanács, melyen Pauker Anna külügyminiszter felolvasta a koreai demokratikus Népköztársaság külügyminiszterének hozzá intézett táviratát, amelyben javasolta a Szovjetunió segítségével foltán felszabadult koreai demokratikus Népköztársaság és a demokratikus Román Népköztársaság közötti diplomáciai és gazdasági kapcsolatok felvételét.

Románia külügyminisztere a minisztertanács határozata alapján táviratban válaszolt a koreai demokratikus Népköztársaság kormányának.

„A Román Népköztársaság kormányja örömmel fogadja a koreai demokratikus Népköztársaság kormányával való diplomáciai kapcsolat felvételét és meg van győződve arról, hogy ezek a kapcsolatok hozzájárulnak annak a frontnak a megerősítéséhez, melynek élén közös nagy barátunk, a Szovjetunió áll. A béke megszilárdításáért, a nép függetlenségéért, a demokráciáért és az imperializmus ellen” — hangzik kormányunk táviratváltása.

Hibagazítás

Lapunk október 27-i, szerdai számban közzét „Megkezdte tanácskozásai a romániai református egyházi zsinat” című cikkünkbe a nyomda hibájából sajnálatos értelemszerűen hibba került. A vonatkozó mondat helyesen a következőképpen hangzik: „Zsinatunk közvetlen feladatára utalva, elsősorban arra mutatunk rá, hogy egyháznak a kultúrátörvény végrehajtása során részben teljesült azon követelmények, amelyek Népköztársaságunk azért te elő, hogy egyháznak minden tevékenységébe közvetlenebb beavatkozást nyerjen és meggyőződést szerezzen arról, hogy egyháznak helyes kormányzatában sem érdemleges népelelenség, reakciós törekvések”.

Megszépült iskola

Hunyadi vásár

KOLOZSVÁR. — Sütött az októberi nap s mégsem attól világosodott meg a Mórész Zsigmond-utca környéki alacsony munkásházak homlokzata. Attól is kétségtelenül. De a ragyogó délelőtti napfény, most a frissen felérre meszelt 1. számú állami elemi iskola emeletes falai, tiszták ablakaj villogtak szembe az alacsony házacskákkal, mint valami óriási tükrök.

— Ötven év óta, mióta ezt a nagy hívalkódó iskolát megépítették, most kap először teljes javítást — mondja mosolyogva az iskola volt igazgatója, Péro Sándor.

— Ötven évvel ezelőtt építették a földesuri-polgári Kolozsvár városatyái aranybetűs márványtáblát is illesztettek a falába, önön nagylelkűségükre diésérve, mintha nem a város dolgozóinak keserves adójából, hanem a maguk áldozatkészségéből építették volna. Aztán mind, akik jól végezték dolgukat, többé nem törődtek az épülettel. Csak azzal, hogy az aranybetűs márványtábla földesurakat és nagypolgárokat diésérő szellemé meg ne változzék a falak között.

1948-ban azonban nem csak különleges új köntöst az iskola. Eltűnt a márványtábla szellemé is. A Román Munkáspárt kezdeményezésére megvalósított tanügyi reform gyökerében megváltoztatja az iskola egész életét s elegendő egy órát töltöni a friss messzszagot árasztó folyosókon, hogy a tanügyi reform hozta új, egészséges levegőből is szippantunk.

Az igazgatói irodában
**ATTANULMÁNYOZZUK
A BEIRATÁSI NAPLÓKAT.**

Vasilichi közoktatásügyi miniszter szavai jutottak eszünkbe: „egyetlen község se maradjon iskola nélkül, egyetlen tanköteles gyermek se maradjon iskolázatlanul.“ Vajjon a Mórész Zsigmond-utca környéke munkás gyermekei iskolához jutottak-e valamennyien?

— 160 tanulóval irtunk be többet, mint a múlt iskolai évben — mondja Székely Mihály igazgató — mintha csak gondolatunkra felelne. — Igaz, hogy a múlt évben csak öt osztályos volt az iskolánk. Az iskolába beiratkozott tanulók 95 százaléka ugyanis munkásszülő gyermeke...

VIDAM ZSIBONGÓ GYERMEKHAZ

között indult az egyik osztály megtekintésére. Az új iskola új tanítóit és tanárjai veznek körül — valamikor ezek közt is mély szakadék volt —

s büszkélkedve mutogatják a ragyogóan tiszta tantermeteket, melyeknek falán a Román Munkáspártot, a Népköztársaságot életető jelszavak díszítik. És népi demokráciánk élharcosainak fényképei. A sarokban falijóság, ARLUS- és Görög-sarok. Mind-mind a gyermekek kezemunkája. Az új iskola új kedvű tanulója.

— Ma már a gyermekek maguk ügyelnek a tisztaságra, ellenőrzik a későket, hiányzókat, segítik a gyengébbeket. Minden osztálynak felelőse van, akit ő k maguk választottak — ujságolják a tanítók. — S nincs szükség testi fenytékre, tanítói, vagy tanári szigorra. Alig van s alig lehet féjaldalmasabb büntetés számukra, mintha valamelyiket a falijóságon megróják. Igaz, hogy ugyanaz számú a legnagyobb diésérőnek is, ha valakit ott megdicsérik.

A VII-İK OSZTÁLY FALI-UJSÁGJÁN

maguk a tanulók is vallomást tettek az új iskoláról. S ez talán mindenki másnál többet mond. A kis Szancsali Ilona ezeket írja:

„A régen várt tanítás megkezdődött, ami engem nagyon boldoggá tett és még növelte örömemet, hogy most már az iskola mindenki, nincs különbség abban, hogy ki milyen rangú. Mára csak egyenlőség és testvériség van és ezzel a tudattal öntudatosabbak lettünk és ez kell a jobb tanulásra ösztönözzen. Mert az iskola a mi érdekünkben mindent megtesz. Egészséges és szépé varázsolta szeretett munkásaink. Melyért a Román Népköztársaság vezetőinek mondunk köszönetet.“

Szancsali Ilona édesapja szintén munkás.

Szakács Editke pedig többek közt ezeket írja:

„Állami iskolánkban tanuljuk meg anyanyelvünkön — s ezt a szót aláhúztam — azokat a dolgokat, amelyekre életünkben szükségünk van. Iskolánk is kívül-belül új ruhába öltözött.“

Ékes szóval sem mondhatnánk el többet talán az új elemi iskoláról, mint amit ez a két kis gyermek, gömbölyű betűkkel a falijóságra írt. Már az után ballagtunk az októberi bányadt napsütésben s még mindig azok a gömbölyű gyermekbetűk táncoltak szemünk előtt. A kis Szancsali Ilona betűi arról a megújult iskoláról, melyet „egészséges és szépé varázsolnak szeretett munkásaink“, melyért a Román Népköztársaság vezetőinek mondunk köszönetet.“ (d. gy.)

A mi a vásárcsarnok, bolt és börze, klub, vagy kávéház az újság, rádió és telefon és még sok minden egyéb a városi embernek, az a falu számára: vásár. Elsősorban és mindenekfelett az a hely és alkalom, ahol a maga termékeit eladhatja és legfontosabb szükségleteit beszerezheti. A falusi ember ott kell csináltassa és reparáltassa gazdasági és házi felszerelésének és berendezésének legnagyobb részét, mert a jó kovácsot, lakatosot, kerkeket, asztalost, bádogost, szűcsöt, kalaposzt, csizmadiát ott kapja meg.

Azonkívül a vásáros helyek legtöbbször egyúttal járási székhely is, ahol mindenféle ügyesbajos dolgát is el kell intézte a járásbeli ember az ad. hivatalban, járásbírószágon, szolgabírószágon, erdőhivatalban, közjegyzőnél, fiskálisnál, állatorvosnál, járásorvosnál. Természetesen ezeket a dolgait a heti, vagy nagyvásárok napjain intézte le lehet, mert így marad ideje körülnézni a vásáron is aminek elmu. asztása vétek volna.

Aztán nagy vonzórereje a vásárnak, hogy ott találkozhatik közeli és távoli környékbeli ismerőseivel, barátaival, rég látott atyjaffaival, üzletársaival és e. lenségeiv. Különösen kicserélhetik egymással tapasztalataikat, kibeszélhetik magukat, vagy dicsekedhetnek egymásnak. S végül ott vásárol újságot és kalendáriumot és ott adja postára személyesen leveleit, mert csak így mennek el biztosan.

Bánffyhungad régi, messzeföldön ismert vásárcsarnok. Erre földrajzi fekvése predestinálja, mert a Kolozsvár-Nagyvárad-i kelet-nyugati cszrugut itt keresztelzi az észak-déli, a Szilágyság és érchegységi bányá- és mőcvidekek összekötő utat. Ez a négy különböző fekvésű, természeti adottságú, kultúrájú, népességű és gazdasági vidék évezredek óta Bánffyhungadon cseréli ki a maga árut egymással. Itt cserél gazdasági szükségleti és alföldi gyümölcs, bor és pálinka, gabona, kerti vetemény és ló, a hegyvidéki fával, faszénnel, faedénnyel, mésszel, a belsei erdélyi cserépedénnyel, kendervászonnal, piros marhával és Kalotaszég jellegzetes állatával, a bivallyal.

Evenként tizenkét országos vására van Hunyadnak, több, mint bármelyik másik erdélyi városos helynek. S minden kedden olyan hetvásárai, melyek sokszor népelebbek és jelentősebbek a nagyvásárainál is. A Hunyadon kialakult vásári árak mértékadó: Kolozsvárig és Zilahig, Váradig és Topánfalváig, meg Tordáig.

Ezek a vásárról való tarka gondolatok pedig azért jutottak most eszembe, mert az elmúlt hetekben arra kényserültem, hogy egyrés után következő három hunyadi vásárra menjek el és azt alaposan, minden részében és viszonylatában át és átböngésszem. S bár maholnap négy évtizede már, hogy s. támai kolduskiesi gazdaságnom révén évenként többször is meg k. lett fordulnom Hunyadon, ugyis, mint járási székhely városomban és ugyis, mint vásáros hely n. mégis csak most érzetem meg először — talán mert a legutóbbi négy év alatt nem fordultam meg semmiféle vásáron — hogy itt valami nagyon-nagyon megváltozott. Megéreztem még ott a vásáron és most utánagondolva próbálom keresni és megtalálni, hogy miben is nyilvánulhat az a változás?

Sokszázados funkciója ma is változatlanul ugyanaz. Nem változott meg hatásterületében, sem népi összetételében: ugyanannak a járásnak falusi népe és ugyanaz a környező vidék ugyanazokból az okokból jön a vásárra, mint öt, tizenöt, vagy harminceve esztendővel ezelőtt: vasuton, autóbuzson, gyalog, vagy szekéren.

No lámesak. Itt álljunk meg! Ezelőtt harminceve esztendővel ez a felsorolás így hangzott volna: vasuton, kocsin, szekéren, gyalog. A mai autóbuzs akkor hibázott, az akkori kocsis ma hibázik. S itt nem a technikai változás a fontos, hanem a társadalmi. Mert a kocsiakkal együtt elfűnt a falusi társadalom egykor kocsin vásárt járó osztálya: a földbirtokosok, a lecsuszott gentrik hivatalokban elhelyezett kitarotottjai már nincsenek.

De én még emlékszem rájuk: az alszerei gögös méltóságos urra, akiknek kártyás dorbézolásairól legendák meséltek nemcsak Hunyadon, de Kolozsváron is. A híresen hazug inezeli „báró“-ra; a státus uradalom mánást játszó árendására; a felesége pénzen kitarotott koldus fejede-

lem-ivadékra, a delirium-tremenszes grófi gazdatisztre, a népnyzó körjegyzővé lecsuszott fertálymánásra, az elesapott uradalmi direktorhó bankigazgatóvá váltelt pipás úrgurra, a nyugalomba tanácsolt fogalkozás nélküli huszárra. És a többiekre, akiknek sohasem tudtam nevét, vagy foglalkozását, csupán az, hogy személyükben a nemzetfenntartó nemesi osztály beltágjait költisztelni minden közönséges származású adófizető alszagnak...

Jöttek a vásárra száraz eszénkban és fekete homokfutókban és ragyogó hintókban, sallangos, rézesatos hámban-fáncoló lovakkal s a bakkon fekete-szürös parókosokkal. A esendőrök, városi rendő ők és szolgabírósi hajdukok meoreven szalutáltak, ha elhajítottak előttük, ki a vásártérre, a szolgabírószágra, vagy a bankba, Messziről és mélyen hajolt meg előttük kereskedő és iparos és kézét dörzsölte örömeben, ha kiszolgálhatta őket hitelbe. A bankár szoreneséjének tartotta, ha tőle kérték újabb és újabb előnyös kölcsönt tulterhelt birtokukra. Alázatos szolgálta a dölyfős főbíróból, ha az urak valamelyikének zavaros ügyét mosta tisztára — igen gyakran esendőr segítségével. Ha rablogzádkodásukkal sikerült agyonterhelni birtokukat, nem kellett félőniök, hogy az utcaira kerülnek: arra való volt az állam „altruista“ bankja, hogy tovább élhessék uri életüket.

Nem felejtettem el, hogy az első világháború kitérésének öszi vásáráján csak az ő gabonájukat, mustra ökreiket és lehajlott lovaikat vásárolta fel a katonaság — magas felárral. De hat hét múlva, lonyomott maximális áron rekvirálta el a földműves nép gabonáját, igásmarháját és lovát. Mert hát: „édes házánkért mindnyájunknak áldozatokat kell hoznunk.“ A háború idején felmentést kaptak, mint „nélkülözhetetlenek“ a termelésben. De a hádbavonult félfínep otthon maradt sokgyermekes asszonyai csak akkor kapták meg hadisegélyüket, ha minden reájuk szakadt munkájukon felül elsősorban az uraság kukoricáját kapálták meg koszt nélkül, egykoronás napszámért...

De igaz: kedvesek voltak. Finomak és elegánsak. S ha adósok is voltak fűnek-fának, de bőségesen adtak porrávalót eselédnek, cigányoknak, pincérnek...

... Ezek voltak ők, az ország történelmi osztálya, a falvak, a föld, a nép beteg urai, akiknek egyetlen meentsége, hogy akkor már haláltáncukat járták.

Bizonnyitka ennek a hunyadi vásár is, ahol valami valóban megváltozott. Hogy mi? Hát mindenekelőtt a számok, a mennyiségek. Több az áru, több az ember, mint a régi vásáron. Kevesebb a selejtes, haszontalan német és cseh bazárportéka: cifra szallag, tarka rongy, hamisgyöngy, festett bádog-játék, de felülően több a gyümölcs, a kerti vetemény és a kenyérgabona, burgonya, meg kukorica kinn a nyílt piacon. De a lényeg, hogy míg régen a termelő maga közvetlenül alig árulta a maga termelvényét és a vásárló az árat a vásáron is többnyire a közvetítő kereskedőtől vásárolhatta, addig ma a vevő közvetlenül a termelőtől vásárolja a gabonát, a fát, gyümölcsöt, fűzeléket, mézet, túró, olajat, zsírt, szalonnát, meszet, tojást. Szóval mindent. Így az árak alakulása nem mesterséges, nem hájt ingyen hasznát semmitőre spekulánsnak. Igen. Így történt, hogy három hét alatt, azig a három vásáron ügyveltem az árak alakulását, a buza megvételkéja 1000—1200 lejről 650—800 lejre, az árpáé 500—600 lejről 350—400 lejre, a kukoricáé 4—500 lejről 250 lejre esett le. De esett a nagyállatok ára is 30—35 százalékkal, a juhé még többel, csupán a disznók tartotta magát keményen. Szilárdan megállott az építeltfa ára is, mert délfele a rengeteg székédeszkat, gerendát, léceet mind megvásárolta, így is a falusi nép. Ami azt bizonyítja, hogy a falu — épít, javít, bővíti...

Lucia László mondotta: „A béreket nem kell emeljük, mert az árak esni fognak s a megbillent egyensúly így fog helyreállni.“

... Ezt láttam és jegyeztem meg magamnak a hunyadi vásáron. A vásár pedig a falvak gazdasági és társadalmi helyzetének sűrített képe...

LEVÉL ÉRMELLÉKRE

Mikor elindultam hazulról, sokat aggodalmaskodtunk, hogyan is lesz, miként is lesz. Különböző tanácsokat adtak, hogy így tegyek, úgy tegyek és nyitott szemmel járjak.

És én megpróbáltam nyitott szemmel járni.

Első, ami elébem vilant, a sok munkába siető, kipirult arcú munkás és munkásnéány. A gyárakban szorgalmasan dolgoznak, senki nem éhezik. Gyermekeik kisdóvokban és napközi otthonokban szeretőteljes gondozásban részesülnek. A nagyobb iskolába járnak. Látnom azokat is hangos nevető rajokban özőleni a reggeli napfényben.

Az egész város átrendezés alatt áll. Széplítik, építik a várost. Eltűntek a háború csuf sebhelye. Azzajzó munkások dolgoznak az utcákon. Elnézem, mint török fel az utburkolatot, mint főzik nagy kazánokban a fekete gulyást, az aszfaltot. Azán üntik, lapogatják, hengerzik, míg sima lesz, mint a tükör. Gázvezetékek készülnek mindenféle. A gáz a föld alá és bent a városban fényvő válik és melegéggé. A gáz a fény forradalma, a fűtés forradalma. Atajakták a háztartások életét. Gázjal világítanak, gázjal főznek, gázjal fűtenek. Itt mérföldes léptekkel halad az idő. És elér végre a falvakba is.

A gáz és a villany az erdőgazdálkodást is meg fogja változtatni. Az építő szocializmus nyomán mindenütt kigyullad a fény...

Ahová még nincs bevezetve a gáz, természetesen fával fűtenek. Látnom reggelente, hogy megrakott szekerek állnak meg a házak előtt. Elnézem, majd reptik a szekerek:öl a hasábbakat, Micsoda lendülete, mennyi ritmus, erő és egészség ebben a bírós szép ezer mozdulatban. Megilltötte orrom a fa édes jó szaga. Egy erdő ködölt ki a zuhanó hasábbokból. Az erdő, az otthoni lápe-dő, a ködben csillogó mocsári tölgyek, szilfák, nyárfák és a messze aranyló nádasok...

Ti vajjon mit csináltok o'thon? „Kedveseim, takarítsatok be a tengerit, amit még kint hagytam, a krumplit vermejtétek el, szánogassatok: éi vessetek.“

Vessetek, mert kell a kenyér ezeknek a kipirult arcú munkásoknak és munkásnéanyoknak is, akik kasszát, kapát, ekét, traktort csinálnak, hogy ne legyünk a föld rabjai, hanem urai.

Mert tudjátok, kedveseim, a mezőgazdaságba sok-sok gép kell. Vajamikor kézzel, ágakkal kaparták fel a földet ott a nádasok között, az évi szilvetekeken, később fackéval, azután vasékéval. De itt nem szabad megállni. Ugye akkor, azokban a régesrégi időkben, mennyi fáradsággal csinálták ki az emberek a föld méhéből a mindennapi kenyeret. És ugye mennyivel megkönnyítette a mi munkánkat a jó szakeke? Már mégis csak több időnk maradt egyegy könny elojavására. Hát még, ha majd esztendő traktorok szántanak és aratógépek ábrátik rendre az anyaföld ádját. Dolgozni fog a föld, amit ezek a varázsló kezű munkások gyártanak. A gép a mi munka-

társunk, barátunk, jővevőnk. Ugye, milyen nagy és hosszadalmas volt, amikor kézi cséppel vertük ki a kalászból a magot? Aztán a jóvaj való nyomtatás...

Mennyi időbe és fáradságba került, míg megszertük, kitiszítottuk a szemet a szértn. És ugye, egyszer csak jött a tűzes gép, a cséplő masina. Most már könnyen csépeljük meg a borsót, de még a juernát, meg a flmagot is és minden traktán hull a szákba. Vajamikor ránk jött a téj, csürbe takarítottuk a gabonát kévtől és ha kellett egy kis kenyér, kint a csürben, téiben, szélben csépleni kellett, bugázni nap-szám, hétszám és csak úgy vihettük a majomba a buzát. Mennyi idővesztéség volt az! És a régi kézi daráló és őrlőkővek, amelyek ma már hasznavehetetlenül hevernek szerte a faluban, mint egy rég letűnt világ emlékei. És most a gözmalom egykettőre megörli különböző minőségű lisztő választja szét a buzát.

Látjátok, kedveseim, ugye hajad az idő és így jönnek új és újabb dolgok. Egyre könnyebbé akarják tenni életünket a gépek. És ne fejedjétek el ezeket az aranykezes munkásokat, ők teremtik a gépeket zengő, dübörgő gyárakban, hogy egyszer könnyebb és emberibb legyen az élet.

Voltam szilvázbán is. Tudom, ti jobbára csak milkedveöl ejdadásokat látátok, vagy hát ugye, együtt csináltok, együtt játszottok ezeket. Itt változagos szilvázbán játszanak szép és ügyes csapatok.

A szilvázbán Maxim Gorkij orosz írónak a szilvárahját játszották. Jegor Bulcsav és a többiek. Ez volt a

darab címe. Az van benne, hogy Jegor Bulcsav, a meggazdagodott kalmár haldoklik, vergődök és bizony a rokonok, de még a házonkívüliek is azt várják, hogy rákaparják a földet és osztóhassanak javain. De nemcsak ő haldoklik. Haldoklik a százezer holdas orosz urak világa is. Haldoklik egy egész rendszer, amelyik az orosz szélért, a muzsikot a földre teperte. Haldoklik azoknak az uraknak a világa, akik azt hitték, hogy őertük van minden és mindenki, akik nem akarták megosztani javalkat, kenyérüket azokkal, akik azt keresték nekik, akik nem akarták megérteni, hogy elvégre az a legnagyobb ur, aki nem ezorul arra, hogy kiszolgálják. A darab végén kigyullad a remény és fejdübörög a forradalom éneke.

Mondom, szép volt, így, parasztszemmel nézve is. Azt hiszem, előra az idő, amikor majd teherautókrakják a szilvázbánkat és elhezzák a csillagokba és naptalan tanyákra, falvakra is.

Most ennyi elég lesz egy-zerre Szinto látjuk benneteket, amikor a gerendát, kis fajúsz házakban úgy lámpagyujtat után olvasások levelemet. Igérem nektek, hogy ezután beszámolok nektek mindenről, amit tiéket otthon érdekel.

Végül anvit mondok még: szeresétek a betilt, mert ezek az egyszerű ólomkatonák a szabadság katonái.

Jómunkát, testvérek! Harsogjon az eke, csörgödjön a vetőgép, hulljon a mag, sarjadjon a jóvő!

BEKESY ANDRÁS.
Kolozsvár, 1948. október havában.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 2.
Távbeszélő: 19-11.

Felelős szerkesztő: BALOGH EDGAR.

Laptulajdonos: „Petőfi” Lap- és Könyvkiadó RT.

Bejegyezve a kolozsvári törvényszékél F. soc. 2249 szám alatt. Előfizetési díj egy hónapra 100 lej. Intézményeknek és vállalatoknak évi előfizetési díj 5000 lej. Postatakarékpénztári csekk számla száma: 40 025.

OKTÓBER HÓ 29-ÉN, pénteken délután 6 órakor dr. Vescan T. Teofil egyetemi nyilvános rendes tanár ismeretterjesztő előadást tart a diákház kistermében: „A szovjet tudomány és kultúra harcáról a béke és haladás érdekében” címmel.

BŐRÖKET REJTETGŐ TIMÁRMESTERT leplezték le a dolgozók Brádon. Borza Kornél timár lakásán a padló alatt tartotta a fekete árut. A rendőrség letartóztatta és átadta az ügyészségnek.

A KÉZDÍVÁSÁRHELYI „Miorica” gyapjúfeldolgozó megkezdte a gyapjúfűtését.

A CSEHSZLOVÁKIAI VRANÉ KÖZSÉG PAPIRGYÁRÁBAN új fajta cigarettapapír előállításán kísérleteznek. A gyártás alkalmával a papírba lúvegtonalat csavarnak bele, amely égés közben megakadályozza a hamu lehullását. A találmányt szabadalmazták.

TÖBBSZÖRÖS GYLKOSOK kerültek hurokra néhány nappal azelőtt Homoródszentmártonon. Az ottani csendőrpáncsnokhelyettes vendérgényeket fogott el, akik bevallották, hogy nemrég több gyilkosságot követtek el, áldozataikat pedis kímélték.

NYOMDAI ALKATRÉSZEK KÉSZÜLNEK BELFÖLDÖN, a nyomdai vállalatok felszerelésének tökéletesítésére és megújítására. A Grafikai Ipari Közmű és a Fémfeldolgozó Ipari Közművel közösen berendezett műhelyben az első új alkatrészek már október hónap folyamán kerülnek forgalomba.

NAPONTA 2500 vevőt szolgálnak ki a nagyváradi Otelul állami vasáruháznál.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS. Mind azoknak, akik szeretett anánkt. id. Csáth József temetésén résztvételükkel enyhíteni igyekeztek fájdalomukat, hátsó köszönetet mond a gyászoló család.

A NAGYVÁRADY „INTERINDUSTRIAL” társaság elnevezését „Viktória”-ra változtatta át.

A RDNSZ CSIKSZENTSIMONI szervezete felavatta a „Varga Katalin” szülőotthont, melynek létesítéséhez a község minden egyes családjára hárított.

ZALMANOVICS MARTA temesvári bodegatulajdonos ellen 100.000 lejt meghaladó adóeltilkolás miatt eljárást indítottak.

OLCSÓ BUTORT HOZNAK FORGALOMBA, melyet a butor- és kőszáru ipari központnál készítenek.

SZÁRAZAJTAN október 10-én tartotta tisztújító közgyűlését a MNSz szervezete. Mintegy 500 főnyi tag jelenlétében került sor a vezetőség megválasztására.

GYORS ÜTEMBEN épül Temesváron a textilipari szakiskola otthona. Az otthonban fiúk és leányok nyerneik e' helyezését.

SZABOTÁZS MIATT eljárás indítottak két szatmári traktortulajdonos ellen. Szilágyi János és Kaiser Ferenc a tulajdonukban levő traktorokkal kevesebb földterületet szántottak fel az előirányoztnál. A további ellenőrzés során újabb szabotáló traktortulajdonosokat leplezték le.

A NAGYVÁRADYI „TRAINICA” cipőgyár munkásai a Szabadság-terén hidépítésénél 214 önkéntes munkárárt végeztek. A szalontai öntözőcatornáknál pedig 368 munkárárt dolgoztak.

A BOKSABÁNYAI ifjúság is bekapcsolódott az országszerte munkába. Augusztusban 21 tagból álló csoport 220 munkárárt végezt. Október hónapban az ifjak a földműveseknek segítettek a szerszámjavításnál.

Miért nincs bélyeg Szalontán? Hanyagossággal megkárosítják az államot

NAGYSZALONTA. — A közel múltban hoztuk nyilvánosságra, hogy a szalontai postafőnök hanyagossága miatt Szalonta heteken keresztül nélkülözte a gyűjtőt és azt csak zugsforgalomban 5 és 10 lejért lehetett kapni. Cikkünk nyomán az illetékes hatóságok vizsgálatot indítottak és ennek eredményeképpen a hanyag postafőnököt azonnal leváltották.

Megszűnt így Szalontán a gyűjtőhiány, helyette — az új főnökke — súlyos bélyeghiány lépett fel. A bélyeghiány ugy a közigazgatási, mint a kereskedelmi forgalomban komoly zavarokat okoz.

A szalontai bélyeghiány nagyban egyszerű oka van: a posztalók nem hajlandó naponta, hanem csak hetenként háromszor bélyeget kiadni, nem veszi figyelembe azt, hogy a bélyeget árusító dohánnyüzemek és az „Economia” könyvkereskedésnek, de még a szövetkezeteknek sincs olyan tartaléktökéje, hogy komolyabb összeget csak bélyegbe helyezzen el.

A postafőnöknek ez az intézkedése az államkincstárnak okoz súlyos károkat a magatartásával.

Akkor, amikor az illetékesek figyelmét erre a lehetetlen állapotról felhívjuk — meg kell jegyeznünk azt is, hogy ideje volna egyszerű és mindenkorra megszüntetni a szalontai postafőnökök önkényeskedő magatartását.

A postafőnöknek ez az intézkedése az államkincstárnak okoz súlyos károkat a magatartásával.

Akkor, amikor az illetékesek figyelmét erre a lehetetlen állapotról felhívjuk — meg kell jegyeznünk azt is, hogy ideje volna egyszerű és mindenkorra megszüntetni a szalontai postafőnökök önkényeskedő magatartását.

Akkor, amikor az illetékesek figyelmét erre a lehetetlen állapotról felhívjuk — meg kell jegyeznünk azt is, hogy ideje volna egyszerű és mindenkorra megszüntetni a szalontai postafőnökök önkényeskedő magatartását.

Akkor, amikor az illetékesek figyelmét erre a lehetetlen állapotról felhívjuk — meg kell jegyeznünk azt is, hogy ideje volna egyszerű és mindenkorra megszüntetni a szalontai postafőnökök önkényeskedő magatartását.

Akkor, amikor az illetékesek figyelmét erre a lehetetlen állapotról felhívjuk — meg kell jegyeznünk azt is, hogy ideje volna egyszerű és mindenkorra megszüntetni a szalontai postafőnökök önkényeskedő magatartását.

Akkor, amikor az illetékesek figyelmét erre a lehetetlen állapotról felhívjuk — meg kell jegyeznünk azt is, hogy ideje volna egyszerű és mindenkorra megszüntetni a szalontai postafőnökök önkényeskedő magatartását.

Akkor, amikor az illetékesek figyelmét erre a lehetetlen állapotról felhívjuk — meg kell jegyeznünk azt is, hogy ideje volna egyszerű és mindenkorra megszüntetni a szalontai postafőnökök önkényeskedő magatartását.

Akkor, amikor az illetékesek figyelmét erre a lehetetlen állapotról felhívjuk — meg kell jegyeznünk azt is, hogy ideje volna egyszerű és mindenkorra megszüntetni a szalontai postafőnökök önkényeskedő magatartását.

Akkor, amikor az illetékesek figyelmét erre a lehetetlen állapotról felhívjuk — meg kell jegyeznünk azt is, hogy ideje volna egyszerű és mindenkorra megszüntetni a szalontai postafőnökök önkényeskedő magatartását.

Világosság

A szovjet-román barátság hetében, nagy sportünnepségek lesznek országsszerte

BUKAREST — Az október 31-november 7. szovjet-román barátság hetében, országsszerte nagy sportünnepségek lesznek. A fővárosban ugyancsak a mezei futóversenyekkel kezdődnek meg a vasárnap délelőtti küzdelmek. Eddig közel 50.000 szakszervezeti munkássportoló, egyetemi diák és középiskolás tanuló nevezett be erre a versenyre, mely az utóbbi évek egyik legnagyobb versenyéje lesz.

De nemcsak a fővárosban, hanem az ország többi városaiban is megkezdődtek az előkészületek a szovjet-román barátság hetének megünneplésére. Nagyváradon, Marosvásárhelyen, Szatmáron, Aradon, Brassóban, Temesváron, Tordán, Nagybányán, Sepsiszentgyörgyön és a többi városokban is, a kerületi Népsport Szervezet, a megyei Szakszervezeti Tanáccsal karöltve készíti elő a versenyeket, melyek mindegyikét az ünnepségeket, melyek mindegyikét a mezei futóversenyekkel kezdődnek meg.

Kolozsváron péntek este 6 óráig kell benyújtásuk az összes szakszervezetek, egyetemek, katonai alakulatok, iskolák és sportegyesületek mindazok névsorát, akik a vasárnap délelőtti mezei futóversenyen részt vesznek.

A szovjet-román barátság hetében összeállított sportműsorban több változás történt. Így beiktatták a kézilabdát és a céllövészetet is. A végleges sportműsor a következő:

Vasárnap délelőtti 11 órakor nagy mezei futóverseny a Szabadság-terén és környékén az összes szakszervezetek, egyetemek, egyesületek, katonai alakulatok és az iskolák részvételével. Előzőleg 9 órakor ugyancsak a Szabadság-terén nagy kerékpárverseny. Députája a „Gheorghiu-Dej” sporttelepen hármass labdarúgó mérkőzés.

November 2. és 6-ika között a városok pályáján röplabda és kosárlabdát játszanak. November 3-án sakkverseny a Textil Szakszervezetben és kézilabdamerkőzés a „Gheorghiu-Dej” sporttelepen, ugyanaznap este 9 órakor vívóverseny a vojít unitárius kollégium tornatermében. November 4-én az ARLUS-kupaért négy labdarúgó világtorna-mérkőzés. November 5-én délután 3 órakor tenisz, majd 5 órakor asztali tenisz mérkőzés. November 6-án szombaton délután 4 órakor nagy díszornamentáló az Állami Magyar Színház.

Sport-híradó

A KOLOZSVÁRI SAKK KERÜLET felhívja az összes sakkegyesületi vezetőket, hogy a szovjet-román barátság hetében rendezendő verseny végett, október 29-én, pénteken este 7 órakor a Textila szak szervezet helyiségében tartandó értekezleten jelenjenek meg.

ELŐZMENEK — FERIOSZ labdarúgó mérkőzés lesz csütörtökön délután a kerületi stadionban. A mezei futóversenyt már össze állította csapatát erre a mérkőzésre a következők: Deleanu—Chifor, Péter Ioan—Mearosiu, Farkas, Godea—Eperjosi, Csizsér, Péter Ferenc, Nagy Nemes. Tartalékok: Dolha II., Dolha III. és Gáza.

A BUDAPESTI NÉPSPORT a vasárnapi Magyarországi—RNK mérkőzés jótékonyt a következőképpen osztotta: Grótt 1, Lóránt 1, Balogh II. 2, Bozsik 3, Börzsei 1, Zakariás 2, Egresy 4, Kubaj 2, Deák 3, Puskás 2, Tóth III. 3, összesen 24 pont. Justa 3, Marinescu 2, Farmati 1, Bakucz 3, Ritter 3, Mihajescu 3, Bartha 2, Pecsorszki 2, Andrei Radulescu 4, Bodó 3, Jordach 3, összesen 29 pont.

A KOLOZSVÁRI ASZTALI TENISZ KERÜLET október hó 29-én, pénteken este 7 órakor az OSP helyiségében rendkívüli ülést tart, a közelgő ARLUS kupa versenyekre való tekintettel. Ezen az értekezleten kerül sor a asztali tenisz labdák kiosztására.

ban. Ugyanaznap este 7 órakor ökölvívó és birkózóverseny a vojít kerületi fiúiskola tornatermében és tekeverseny a pénzügyigazgatóság épületében.

November 7-én, vasárnap délelőtti 9 órakor nagy gyűlés a Szabadság-terén. Déltől 12 órakor céllövésverseny az egyetemi stadionban. Délután egy órakor keleti labdarúgó mérkőzés a „Gheorghiu-Dej” pályán. Este 7 órakor fáklyás futóverseny a városban keresztül a Malinovszki-terén szovjet hősök emlékművéhez.

Nagyvárad labdarúgó válogatottja Kolozsváron

KOLOZSVÁR. — A „Gheorghiu-Dej” sporttelepen, dr. Hirsch Elemér szövetségi edző vezetésével, szerdán délután népes edzés volt, melyen a CFR, U. Permana, Hadserec, Textila, Vasas és a Dinamo legjobbjátékosai vettek részt. A 3x30 perces edzőmérkőzésen az „A” válogatott nagy küzdelem után 4:2 (0:1, 1:1, 3:0) arányban győzött az ifjúsági válogatott ellen.

A Nagyvárad ellen játszó Kolozsvár válogatottját, csak a pénteki edzés után állítja össze a labdarúgó kerület. Ugyancsak pénteken állítják össze a nagyváradi ifik ellen játszó válogatottat is.

A vasárnapi kettős válogatott mérkőzés előtt mutatkozik be Kolozsváron Hida, Sármás, Mócs és Borsa járás labdarúgó csapata.

Szombaton avatják fel a kolozsvári városi kosárlabdapályáját

KOLOZSVÁR. Október 30-án szombaton délután 3 órakor nagy ünnepségek színhelye lesz a Farkas-utca 4. A Köztársasági Hivatal udvarán a szovjet-román hét kerületben avatják fel a Városháza újonnan épült kosárlabdapályáját.

Köztársasági Himnusz eljátszása után, Deac Vasile elvtárs polgármester

tartja megnyitó beszédét, majd az OSP és a Megyei Szakszervezeti Tanács kiküldöttje beszél. A Városháza építkezésének bemutatója után, a Városháza két kosárlabda-csapata, majd a Dermata-Textila női kosárlabda-csapata, befejezésül pedig a szakszervezeti válogatott a REFHOSZ ellen játszik.

A Szovjet Szövetséges Köztársaság versenykiírása a testnevelés megszervezésére*

Lenin-Sztalin pártjának lelkes kezdeményezésére az egész Szovjetunióban hatalmas méretekben folyik a munka az öt éves tervnek négy év alatti megvalósításaért. Ennek a harcnak alap módszere a tömegek szocialista munkaversenyéje.

A szocialista verseny módszere a testnevelés és sport további fejlődéséért, folyó harcban is igen fontos módszer. Az elmúlt évi szocialista verseny igen nagy mértékben megnövelte a testkultúra anyagi bázisait, megerősítette az egyesületeket és emelte a sportemberek technikai színvonalát. A Komszomol harmincadik évfordulója alkalmából újabb megindított verseny eddig is igen gazdag gyümölcsöket hozott. Igen jelentős mértékben megnövekedett a rendszeresen sportoló fiúk és leányok száma, igen nagy lendülettel folyik a testnevelés és sportoktatás kádereinek képzése; egymásután nyílnak meg a falusi és városi ifjúság munkája nyomán az új városi és falusi sporttelepek.

A Nagy Októberi Forradalommal, a testkultúra és a sport az egyesületek magánügye, társadalmi közbizségei és az egész nép ügye lett. A Szovjetunió bolsevik pártja nagy gondot fordít az ifjúság nevelésére.

Ezek a szempontok vezették a Szovjet Szövetséges Köztársaság kormányát, amikor a szocialista versenyt a sport és testnevelés terén is meghirdette.

Ebben a versenyben a győzelem ott lesz a legeredményesebb, ahol a legerősebb tömegsport van és ahol a legnagyobb számú dolgozó ifjú ember vesz részt a testnevelés és sport rendszeres művelésében. Ezért minden vállalat, intézmény, kolhoz és tanintézet igen nagy lendülettel kapcsolódott be ebbe a hatalmas újszerű versenybe.

A siker ott lesz meg, ahol nagy tömegben kezdődik meg a sportoktatás nevelése, ahol nap-nap után új sportlétesítmények jönnek létre, ahol a sporttelepek létesítésén túlmenően a lehető legjobban használják ki a sportfelszereléseket és helyi lehetőségeket.

Fontos, hogy ezen verseny folyamán a tömegek építő részvételével

lét biztosítsák a legjobban és megadják a lehetőséget a legzöldebb nyilvánosságnak. Ennek a szocialista versenynek nagy társadalmi-politikai jelentősége van, mert nemcsak a testkultúra és a Komszomol híveit, nemcsak a szakszervezetek tagjait, hanem az ebben való résztvevőket a pártszervezeteket is kötelezi.

A verseny az egyes vidékek területére és kerületek, autonóm köztársaságok és városok között folyik. A győztes a Szovjet Szövetséges Köztársaság Minisztériumának Vörös Emlékéreméjével nyeri el a versenyt.

1. A Szovjet Köztársaság kerületi, területi, vidéki, autonóm köztársasági és városi köztársasági szocialista verseny célja az, hogy a széles népi tömegek között a testkultúra és a sport fejlődését előmozdítsa és a Köztársaság sportmestereinek számát emelje.

2. A győztes az a kerület, terület, vidék, autonóm köztársaság, vagy város, ahol a sport és testnevelés terén az alábbi pontokban a legmagasabb eredményt éri el:

a) tömegsport megteremtése; ki-terjed a lakosság rendszeres testnevelésére és sporttevékenységére a tornászok száma, akik a sport egyes ágában részt vesznek; a sportegyesületek számának növekedése;

b) sportoktatás munkája; a sportoktatásban résztvevők száma; a normált teljesítő tornászok első, második fokozatában levők száma;

c) sport-technikai eredmények; amelyek az egyes vidékek, területek, kerületek, autonóm köztársaságok és városok csapatai előtt a Köztársaság bajnokságain;

d) a testnevelés és sport tevékenységének anyagi bázisa; mintaszervezeti sportfelszerelések, tornatermek, sa, javítások és javítások, a sportfelszerelés készítése, helyi források felhasználása.

3. A legjobb eredményt elévő győztes a Köztársasági Vörös Emlékéreméjével jutalmazott. Az eredményeket február 1-ig kell betelejesíteni.

* A Szovjet Szövetségi Sport 31. számában.

A földek észszerű kihasználása a kolhozrendszerben

Irtta: S. RODIONOV

A szovjet mezőgazdálkodásnak kétségkívül előnye a tőkés államok mezőgazdaságával szemben az, hogy a szovjet mezőgazdálkodás a nagy szocialista gazdálkodás alapján összeállított terv keretén belül progresszív módon fejlődik. Míg a tőkés rendszer a földet kapzsi módon használja ki, a szovjet kolhozok és szovhozok tudományos alapokra fektetik a földművelés megszervezését és alapos, előrehaladott technikai módszerekkel művelik meg a földet.

A szovjet állam örökre és ingyenesen használatba adta a kolhozoknak a földeket. Az évek során a szovjet törvények értelmében, a kolhozok, illetve a kolhozparaszatok használatában lévő földeket nem lehet elidegeníteni és azok kiterjedését nem lehet csökkenteni.

A szocialista mezőgazdaság

A mezőgazdasági kartel szabályai szerint a kolhozok vezető bizottsága, valamint a kolhoztagok köléselek a vetésterületeket megnagyobbítani az egész földterület kihasználásával és pedig a minőségileg gyengébb földek megművelése, a parlagon hagyott földek felszántása, a moesarak le-

csapolása a bozótok kiirtása és a földek megművelésének belső megszervezését is mint észszerű ki-termelési rendszert.

A Szovjetunió összes kolhozai-ban a földek rendszeresen vannak felosztva, a gazdaságok jól vannak megszervezve. Ha a kolhozok földjén, ahol bevezették a váltó-gazdasági rendszert, 10-20 ház-ból álló tanya áll, ezt máshova helyezik el, a kolhoz pedig új há-zakat épít ezeknek a kolhozosok-nak és egyéni parcellákat oszt ki

Végül pedig, minél nagyobb föld-területet művelnek meg, annál több mezőgazdasági termékhez jut a kolhoz is, tehát a kolhozparasz-tok életszínvonala is annál magasabb lesz.

Ennek következtében a kolhozok birtokában nem lehet meg nem mű-velt föld. Ugy az államnak, mint a kolhozosoknak érdeklükben áll, hogy a kollektív gazdasághoz tartozó min-den kis darab földet kihasználjanak.

gazdaságokban a hároméves hárm-as-határrendszer uralkodott, az egyik földdarab pihent, a másik őszi gabo-nával, míg a harmadik tavaszi gabo-nával volt bevetve. Ez a beosztási rendszer nem járult hozzá a termés-hozam hektáronkénti növeléséhez, sőt ellenkezőleg, a talajminőségének gyengüléséhez és a vetésekre árta-lmas gyomok szaporodásához vezetett. Végül, ilyen művelési rendszer mel-lett, a paraszt földjének egy negyede, vagy legalábbis egy harmadrésze mindig megmunkálatlanul marad és így semmi hasznot nem hajt.

A SZOVJET KOLHOZOK

min. nagy kollektív gazdaságok, nem művelhetik ilyen formában a földet; ezért áttérték a tudományos váltógazdasági rendszerre, amely tá-karmánynövényekkel bevetett parcel-lákat is előír.

Ajánl. közzük példaképpen, hogyan szervezik meg egy kolhoz vetőmag-kisérleti osztályán a váltógazdasá-got.

A KOLHOZ VÁLTÓGAZDASÁGA

1948	1949
1-es parcella — I-ös év füvek	1-es parcella — II-ik év füvek
2-ik parcella — zab, árpa	2-ik parcella — megművelt ugar
3-ik parcella — tavaszi buza	3-ik parcella — zab, árpa
4-ik parcella — zöldség takarmányhoz való búkköny és zab	4-ik parcella — őszi rozs
5-ik parcella — őszi rozs	5-ik parcella — burgonya
6-ik parcella — burgonya	6-ik parcella — zöldség takarmányhoz való búkköny és zab
7-ik parcella — szénához való búkköny és zab	7-ik parcella — tavaszi buza
8-ik parcella — megművelt ugar	8-ik parcella — őszi buza, takarmánynövényekkel felváltva
9-ik parcella — őszi buza, takarmánynövényekkel felváltva	9-ik parcella — füvek I-ös év

A vetőmagok kísérleti osztályának váltógazdasága nyolc éves.

A háború utáni időszakban (1947 év végén) a Szovjetunió kolhozainak 70 százalékában vezettek be hason-ló váltógazdasági rendszert. 1949-ben már a Szovjetunió összes kolho-zainak jessz takarmánynövényekkel bevetett parcellákat tartalmazó, észszerűen kidolgozott váltógazdasá-gi rendszerük. A váltógazdasági rendszer segítségével a földeket tö-kétebben és észszerűbben dolgo-zák meg, a vetési munkálatok ma-gas szintet érnek el, növekszik a hektáronkénti hozam és fejlődik az állattenyésztés is.

Végül, a takarmánynövények megművelését a teljességgel és ezáltal gazdag termésre lehet számítani ezeken a parcellákon.

Meg kell még említsük a kolhoz-

Megbízható nőket és férfiakat újságíróknak keres a

"Világosság"

kiadóhivatala

ÉSZSZERŰ GAZDALKODÁS

A takarmánynövények többsé-léségének segítségével visszaállítják a talaj porhanyóságát, az ugaro-lás által pedig megújítják a me-zőket a gyomoktól.

Ez elő növényekkel bevetett par-celláknak a váltógazdaság rend-szerébe való bevetésével a kol-hozok sikeresen oldanak meg több kérdést. Mindenekelőtt a kuszálók mellett jelentékeny mennyiségű zöldség takarmány és más szén-

"Világosság"-sajtólevelezők tíze'em!

Tízezer lej pályadíjat tűzünk ki a legjobb falusi sajtólevelezők jutalmazására

Egyre jobban öntudatosodó dolgozó népiünk sorából nap-nap után újabb önkéntes levelezők jelentkeznek, hogy tudósításokkal, véleményekkel a sajtón keresztül is hozzájáruljanak a szocializmus építésének útján haladó hazánk felvirágztatásához és dolgozó tömegeink politikai színvonala emeléséhez.

Tudatában vagyunk, hogy való-ban jó, a nép és népi demokráci-ánk érdekeit képviselő lapot csak akkor írhatunk, ha állandóan a legszorosabb kapcsolatban va-gunk a dolgozó tömegekkel, ha mindent látunk: erényeket és hi-bákat, eredményeket és hiányossá-gokat, ezeket példaképpen moz-gósító eszközként felhasználjuk.

Tudatában vagyunk továbbá, hogy lapunk csak akkor töltheti be valóban hívatását, ha kapoco-latunkat még szorosabbra fűzzük a falvak dolgozó népével és la-punk minél hűebben tükrözi vis-zsa a falvak életét.

Ernek elősegítése érdekében a "Világosság" szerkesztősége sa-jtólevelezői részére versenypályá-zatot hirdet

A versenypályázaton bárki részt vehet. A beérkező munkákat la-punkban leközzöljük, a három leg-jobbat jutalmazzuk.

A pályázat tárgya:

1. Hogyan vette ki a falu dolgozó népe részét az őszi vetési hadjárattól és milyen segítséget nyújtottak dolgozó földműveseink-nek a tervbizottságok és mezőgaz-dasági gépállomások.

2. Az újonnan megválasztott MNSz vezetőségek munkája ho-gyan segíti elő a dolgozó magyar-ság harcát a falu kiszípolozó elemei ellen.

A pályadíjakat a FNSz Országos Nagyvillásé alkalmával oszt-juk ki. A pályaművek beküldési határidője 1948 november 20.

A legjobb három tudósítás a következő jutalmakban részesül:

Első díj: 5000 lej.
Második díj: 3000 lej.
Harmadik díj: 2000 lej.

A további közlésre alkalmas tu-dósítások a szokásos cikkekkel és a tájékoztatókkal lesznek ju-talmazva.

A HELYES EGÉSZ ÉGVÉDELEM EREDMÉNYE:

Csikent a gyermekhalandóság Kraszna

KRASZNA. (Levelezőnk től.) — A napokban látogatta meg Kraszna községet Sălăjeanu Leontin helyettes egészségügyi miniszter, valamint Popovici dr. kabinetorodafnök. Mechiu Miron megyefőnök társaságában. Látogatásuk célja a krasznai egészség-ügyi hétről beérkezett jelentések ellenőrzése volt.

A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy Caprariu Stefan dr. járási tisztiorvos személyében a gilis fiajal erő áll a megye közegészség-

ügyének élén.

A község legszebb és legegészsé-gesebb villájában rendezte be a ren-delőt. A használatában lévő műszo-rek nagyrésze, valamint a kvare- és Röntgen-készülék is a saját tulajdo-nát képezik. Ugyanekak itt nyert el-helyezést a botsegélyző és a szülö-othlon is. Az a tény is beigazolódot, hogy Caprariu Stefan dr. beuge: nagyrészt teljesen díjtalanul kezel-te, tekintetbe véve azok nehéz anyagi helyzetét.

Sălăjeanu miniszterhelyettes a leg-nagyobb megegyedéssel vette tudo-másul, hogy a gyermekhalandóság ha-tamas arányban csökkent és hogy a munkói otthon is szép eredménnyel dolgozik.

A miniszterhelyettes látogatása is élenk bizonyítéka annak, hogy Nép-köztársaságunk komolyan veszi a közegészségügy feljavitását és elis-meri azok munkáját, akik ebben ki-működésük munkájukkal elősegítik azt.

A „Szovjet Nő Napja”-nak

ünnepi előkészületein kívül hatalmas szervezőmunka folyik a Nagyvárad RDNSz-ben

NAGYVÁRAD — A demokra-tikus szervezetek munkájában egyre komolyabb formában és egyre aktívabban kapcsolódnak be a nők. A Romániai D. demokra-ta Nők Szövetsége billarmegyei székházában az esti órákban is nagy a forgalom. Az egyik te-remben próba folyik. Ezek és szavaltat zaja szűrődik ki a folyó-sora.

A szovjet-román hétre ké-szülünk — mondja a biharmegyei RDNSz egyik vezetője — ma a „Szovjet Nő Napját” rendezzük. November 2-án délután hat óra-kor, igen színvonalas műsor ke-reteben tartjuk meg a színházban a szovjet nő napját.

Más lelkes asszonyok kapoco-lódnak beszélgetésünkbe. Az egyikük azt mondja el, hogy a RDNSz biharmegyei szervezője milyen szép munkát végzett a bevo:zó újoncok fogadtatasa al-kalmával.

Nyolc órai váltással 220 ass-zony dolgozott ebben az órák-ban, amely október 5-től 19-ig tartott. Kilenc politikai beszédet tartottunk a tömegbe egybegyű-rött újoncok előtt. Az érke-ző újoncok között elgyűlve pedig állandóan 150 hangzóval, a bevo-zó egyénekénti politikai felvü-gósító munkát — ismertük ve-lünk a pontos adatokat.

A továbbiakban megtudjuk, hogy az akció keretében 11.30' teleit, 1710 levelet, 4900 konyv-ot adagot, 5000 cigarettát, 583 fej-adagot osztottak ki az érke-ző újoncok között.

A nők nagyrésztre megte-rőn önkéntesek voltak — mondják az akciónban résztvevő asszonyok — különösen azok, akik a nem-zeti munkatelepeken dolgoztak.

Találkozunk azonban a reakci-ó aknamunkájával is, de igen el-enyésző mértékben. Jólleső és zés-vol, amikor a fogadta úsunkra egyik másik újonc ösztönös, elis-merőn felkiáltott: ez a demo-krácia!

Terveik felől érdeklődünk. Bö-ven van.

Rövidesen az egészségügyi szakszervezettel együttműködve megindítjuk a TBC ellenes fel-lágosító harcukat, melybe a jelek szerint máris biztosítva van igen szél: tömör aktív részvétele.

Október 25-én ledek meg az i-kolanövényeket képző tanfolya-mot, amelyn öven nő vesz részt. A le-e román, a fele magyar. A tanfolyam is könyvű.

A szervezeti élet felől érdeklöd-ve megtudjuk, hogy a Nagyvá-

rad szervezetnek 5000, míg a me-gyei szervezetnek 18.000 leigazoit tagja van. Az utóbbi időben egy-re erőteljesbben nyilvánul meg az újonc nő körök érdeklődése is a RDNSz-nek munkája iránt, amelyek eddig távolartották ma-gukat a munkától. Orvendekesen kifejlődött a falu asszonyainak szervezeti munkája is.

Bihar megye járásában — mondják a munkájukat ismerető demokra: asszonyok — minden faluban működik már szerve-ző tünk. Járásonként nincs több, mint név öt o'yan falu, ahol még nem alakítottuk meg szerve-ző tünk és mindenhol egyre job-ban érdeklődnek a falu asszonyai is a munkánk iránt és napról-napra szivesebben kapcsolódnak bele abba aktívan is.

Uj hid, népfürdő és sportpálya épül Brádon

BRÁD. — (Levelezőnk től.) Hu-nyad megye északi részének egyik nevezetessége Brád, az aranybánya vidék központja. A városka a felsza-badulás után erős fejlődésnek in-dult. Brádon most épül az új nép-fürdő. Önkéntes munkások sokasá-ga veri a betont, hordja a köveket és a faanyagokat.

A népfürdőtől alig száz lépésnyire új hid épül. A vasutvonalra épített hid egyike lesz Brád büsz-keségeinek.

De nemcsak ennyiből áll az építö-munka. Hétkilométeres ut áll javi-tás alatt. Az új felújított utakat is most mészlik és renoválják. Ezen-kül Brád központjában az állo-mással összekötő főtúton jelen készül

az új bitumen ut, két kilométer hosszúságban.

Az állomástól balra elterülő me-ző-ségben épül az új sportpálya, a vá-rós központjában pedig az új kultúr-terem.

Mindent az építö munkát az öntudatos brádi munkásság önkéntes munkavállalással hozza létre. Jelenző, hogy mindke több a jelent-kező, mint amennyi az elővezető munkához szükséges, mert minden munkát át van hatta az építö de-mokrácia gondolatától.

CSONGRADI ISTVAN

3 millió 735 ezer elemiiskolai APRÓHIRDETÉSEK

és egyéb tankönyvet nyomtatott ki a közoktatásügyi minisztérium

Megállapították az ösztöndíjakat

Nem engedik ismétlővizsgára az első évi vizsgakon elbukott főiskolásokat

BUKAREST — A hivatalos lap közli a közoktatásügyi minisztérium egyik legújabb rendelkezését. Eszerint az 1948-49-es tanévtől kezdve nem engedik ismétlővizsgára azokat az első éves egyetemi hallgatókat vagy főiskolai diákokat, akik az első évi vizsgákon elbuktak. Ezeket a diákokat törlik az egyetem vagy főiskola anyakönyvéből. Ezek a diákok csak a felvételi vizsga utóbbi való sikerrel létezhetnek újra iratkozhatnak be ismét az egyetemre, illetve főiskolára.

A közoktatásügyi minisztériumban megállapították, hogy kik

kaphatnak ösztöndíjat a középiskolákban. A középiskolákban azoknak a szegény szülőknek gyermekei kaphatnak ösztöndíjat, akiknek szülei nem keresnek többet havi 5000 lejnél, ha pedig földművesek, akkor földjük nem haladja meg a két hektárt. Ismétlő tanulók nem kaphatnak ösztöndíjat, kizárólag a jó előmenetelű diákok.

Ha a szülők az iskola székelyen laknak, ugyancsak a fenti meghatározások érvényesek az ösztöndíjak kiadásánál. A parasztszülők gyermekeiről is adhatnak ösztöndíjat, akinek szüleinek mezőgazdasági jövedelme

nem haladja meg az 5000 lejt. Ha a szülők más városban laknak, mint ahol az iskola működik, a fenti összegek 10 ezer lejre módosulnak.

Az ösztöndíjak kiosztásánál először azok a diákokat veszik figyelembe, akiknek szülei a legszegényebbek. A szülők anyagi helyzetét a tandíjmegállapításnál bírálják el. Az ösztöndíj megállapításánál is az a szülő tekintendő legszegényebbnek, aki legkisebb tandíjat fizeti. Ha két diák azonos anyagi helyzetben van, akkor az van az ösztöndíj odaítélésénél előnyben, akinek előmenetele jobb.

A bihari jószágállomány egészségügyi helyzete különö

Új modern gyártótelep épül Váradon

NAGYVÁRAD — Az utóbbi évek során igen elszaporodtak Váradon a kóborbehek. Se szeri, se száma nem volt azoknak, akiket megmárt a vesztet, vagy vesztetgyanus eb. Ezeknek során több halálos eset is történt. Ezzel kapcsolatban felkeresük dr. Harsas Sándort, a városi állatorvost hivatal vezérfelügyelőjét, aki a következőket mondta:

— Most már, mint láthatja ez a város közönsége, nap mint nap gyepmészerek járják az utcákat, hogy összefogdossák a nagy vesztet jelentő kóbor ebeket. A szigorú rendelkezésnek meg is van a hatása. A tavasz óta nemcsak csökkent a teljesen megszűnt a vesztet ebek marása.

A továbbiak során meg tudjuk, hogy a város a jövő évi költésvesztésbe felveszi egy modern, új sőt-telep építkezési költségét. A hatalmas építkező felszerelt mindazokat a kellékeket, melyekkel kiküszöbölődnek a régebben használt drasztikus eszközök. Így

a jövőben nem dorongokkal, hanem villamosárammal pusztítják el az ártalmas ebeket.

Még közölte az állatorvosi határolás felügyelő, hogy az állatorvosok bekerítettek az állatok sárterekét, s annak tisztántartására több alkalmazott ügyel. A vásár lezajlása után felszerelt a terület, másszal öntözik az árkokat és minden vonatkozásban eleget tesznek a higiénia követelményeinek.

— Nagyváradon és Biharban — mondta befejezésül a vezér felügyelő — a jószágállomány egészségügyi helyzete különö.

Mozik műsora:

KOLOZSVAR:

CAPITOL: Igy harcoltak 5k... Ifjú-as produkció. Előadások kezdete fél 4, fél 6, fél 8, fél 10. Vasárnap fél 12-kor matiné. Pénteken szakszervezeti tagoknak 50 százalékos kedvezmény.

FORUM: Igy harcoltak 5k... 1948-as produkció. Előadások kezdete 5, 7, 9 órák. Matiné vasárnap 11-kor. Pénteken szakszervezeti tagoknak 50 százalékos kedvezmény.

POPULAR: Szovrov.
SELECT: Maxim a forradalmár.
URANIA: A sivatag rabjai. Elet-halálharc a homoksvatagban.

NAGYVÁRAD:

TRANSILVANIA: Különös morméke. Előadások kezdete 5, 7, 9 órák.

SCALA: Alexandru Matrosov. Izgalmas történelmi film. Előadások kezdete: 5, 7, 9 órák.

CORSO: Futball. A labdarugás művészetének bemutatása. Előadások kezdete 5, 7, 9 órák.

A „Triumph” és a papírlemezgyár közötti verseny eredménye

KOLOZSVAR. — A kolozsvári „Triumph” gépkocsi-gyertyaüzem és a papírlemezgyár közötti augusztus 23. tiszteletére megszervezett munkaverseny eredményesen zárult le. A verseny megkezdésekor a két üzem üzemi bizottsága a versenypontokat a következőkben állapította meg: a termelés fokozása, a munkafegyelmegerősítése, a hiányzások kiküszöbölése, a gépek javítása és karbantartása, az üzemi könyvtár fokozottabb használata, faliújságcikkek írása, valamint a tisztasági akció megszervezése. A verseny lezárásakor az üzem tiszta hozamának 50 százaléka került kiosztásra a ver-

senyben kitűnt munkások között. A „Triumph” üzem öntudatos munkássága átértékelte a verseny jelentőségét, lendületesen látott munkának az elsőbbség elnyeréséért. A versenyeredményeket a két üzem üzemi bizottsága ellenőrizte le. A „Triumph” dolgozói nyerték el a versenyzásból, 197 pontot értek el a papírlemezgyár dolgozóinak 12 pontjával szemben.

BERE ANNA,
üzemi levelező.

Két szobát
vagy egy nagy szobát, előszobával irodának keresünk sürgősen
Cim a kiadóban

Ritka alkalmi vétel!
Eldő kedvező áron, nagyon jókiban levő motorokhoz, üzemi lépcső áll. motban. Iratok rendben
Cimeket Transilvania szálloda

Csiszolót
állandó munkára alkalmazok
Papiu Iliu 18
Repülőhid háta mögött

A MONITORUL-ban
(Hivatalos Lap) minden közlöményt törvényesen megjelentetnek. Előfizetésük, hirdetések felvétele összesen 10 okra
UHU Iroda
Kolozsvár, Molotov-utca 34. II. em.

Sorbaállítás nélkül
megválthatja a Magyar Színház. Népszerű és hangversenyjegyeit, bármely napra elővételben
„AGITOT”-nál
Szabadság-tér 5. Telefon 20-91
Jegyárusítás: 9-1-ig, 11-4-től 7-ig

Fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett jó gyermek, testvér, sógor, és rokon
Keresztes Irénke
10. szeptember 26-án varatlanul elhunyt.
Temetése 29-én délután 4 órákor lesz a temetői nagykápolnában.
A gyászoló család

Csiszér I. Imre
szobafestő és mázoló
Március 6. utca 1. szám
(volt Szentegyház-utca)
Pontosan dolgozik és olcsón

Perfekt magyar
gépirónő
azonnal elvesz
a „VILÁGOSSÁG”
szerkesztősége

Apróhirdetés szavanként 3-5 lej. Legkisebb hirdetés díja 10 szög 30-50 lej. Allástkeresőknek szavanként 2 lej. Cim a kiadóban és jelíges hirdetéseknel 20 lej pótdíj fizetendő. Házasság-levelezés szavanként 6-10 lej. Szövegírók szavanként 6-10 lej. Közgazdasági hirdetés szavanként 8-12 lej. Keretes hirdetések négyzetcentiméterenként 5-6-7-8 lej. előírt helyen 8-10-12 lej. Nyiltér szavanként 12 lej.

ADÁS-VÉTEL

SÁRGA, fehér, drapp plüssítőket veszek. Cserei, Méhes-utca 83.
BALLONT, télikabátot, ruhákat magas árban veszek. Hirsch, Bolyai-utca 4. 5454
VESZÉK bakancsot, cipőt, ruhanevet, fehérneműt, bármilyen állapotban. Hívásra házhoz megyek. Veress, Magyar-utca 44. 5038
TOLTOLOLJAVITAS, eladás, tevékenység mellett. Méder Ferenc, Molotov 22. Gy. 3.
HÁLÓSZOBABERENDEZÉS, modern, diófurniros, eladó. Horea utca 63., cukrász. 5443
EGY női kerpár és fekete férfi-uhu magas termetre, eladó. Foruldu-utca 6. szám. 5515
TELEFUNKEN régi olcsón eladó. sudai Nagy Antal 99. 5503
FERFI, női átmeneti és télikabátokat veszek. Universal, Malom-utca 6. 5464

HÁZAT,

telket, öröklakást akar venni, eladni, lakását elcserélni, butorral átadni, iratait lemásolni, férjhez menni, nősülni? Forduljon bizalommal Vulcan irodához, Molotov 24. 5461
ELADÓ az Attila-negyedben szép családi ház, 3 szoba, konyha. Tache Jonescu-utca 17. Ertekezni Grula-utca 35. 5525
IRODÁNAK megfelelő, egy szobából álló helyiséget keresek a belvárosban. Felvilágosítás kapható Eszterházi-utca 12., I. emelet. Délután 4-8 óráig. 5543
ELCSERELNEM váradai komfortos, modern, háromszobás, belvárosi lakásomat, ugyanolyan kolozsvári. Cim: Serb Ecaterina, Oradea, Simion Stefan 14. 5544
DERMATA környékén családi ház sürgősen eladó, minden elfogadható áron. Érdeklődni Ilie Macelar 26. Telefon: 10-61. Gy. 119
ELCSERELNEM brassói 3 szobás, konyhás, összkomfortos, gázvezetékes, központi lakásomat, kolozsvári, két szoba, konyha, összkomfortos lakással. Cim a kiadóban. 5576
ELCSERELNEM Operához közel fekvő, két szoba, összkomfortos, kesz lakásomat, sétatérközeli vagy belvárosi 2-3 szobával. Cim a kiadóban. 5550
KERESÉK két szoba, konyhás üres lakást. Cimeket „Üres lakás” jellegre a kiadóba kérek. 5573
AZ OPERA közelében levő, egy szobás lakásomat elcserélném, szoba, konyhával, esetleg egy nagy szobával. Zánova-utca 20. 5554
BUTOROZOTT szoba, különbejárattal kiadó, két diák részére. Cim a kiadóban. 5553
KÉT diáklány szállást kaphat. Cim Petőfi-utca 13. szám, ajtó 3. balra. 5563

VALÓDI perzsaszőnyeg, 16 négyzetméter, eladó. 12.000 lej. Györgyalvi-ut 51. 5522
ELADÓ hosszú és rövid férfibunda, egy vörösréz-henger, egy ebédőredenc. Kövespad-utca 28. 5524
ESZTERGAPADOT keresek megételre 150-200 mm. csustávolsággal. Cim: Slova hirdetőiroda. Molotov 13. Gy. 118
SZEP hálószobabutor eladó. Malom-utca 20. szám. 5539
VILLANYMOTOR, 3 lóerős, Erlihon gyártmányú, ellenállással, kapcsolóval, eladó. Horea-ut 26., II. em. 3-3 között. délután. 5529
GYERMEK sportkocsi eladó. Cim a kiadóban. Gy. 35
FÉRFBUNDA, női bunda, gyermekbundák négyévesnek, gyermek-lábszák, szekrények, diványok, asztalok eladók. Egyetem-utca 11., emelet 10. 5581

ELADÓ új, kifogástalan, kétszemélyes, bekarapított rökamié, két fotellváz és konyhabutor. Galamb-utca 41. 5582
CSILLE (Bahwagen) sinekkel eladó. Donáth ut 210. 5431
MEZŐGAZDASÁGI, kertészeti magyar-német szakkönyvek, tankönyvek eladók. Farkas-utca 7., ajtó 9. 5545
ELADÓ 6 méter prima minőségű envaszon, ágyneműnek. Bánya-utca 9. 5553
ÜZLETHELYISÉG, Széchenyi-tér legforgalmasabb pontján, bármilyen szakmának megfelelő, berendezéssel eladó. Cim a kiadóban. 5561
ELADÓ egy új, Ideál szőlőpermező. Érdeklődni Egyetem-utca 6. székely. 5564
ADLER Triumph sportkocsimat eladnám vagy elcserélném egy kis saládi házzal, ráfizetéssel is. Cim a kiadóban. 5566
FEKETE zakó, csikos nadrággal, irfifeleitök eladók. Karolina-tér 7., melet 12. 5576
HEGEDÜ (Heinicke) és bélyegnyújtó eladó. Molotov 22., üzletben. 5569
SZÉPKIVITELŐ, diófurniros, kombinált szekrények, rökamiék, asztalok, székek, egy használt cseledégy eladó. Török István asztalosműhely, Roosevelt-utca 3. Ovárban.
ELEGÁNS, kombinált szobabutor eladó. Május 1-utca 6., ajtó 1. 5577
KERESÉK új frakcot megvételre. Unió-utca 6., szabóság. 5568
ELADÓ kellemeshangu, jó állapotban levő, Czapka-Wien márkájú rövid, keresztthrus koncertzongora. Érdeklődni: Dézma-utca 40. 5546
RÁDIÓT veszek, modernet, 4+1 vagy nagyobbat. Cimeket ármegejöléssel kérem leadni a kiadóba „Rádió” jellegre. 5548
OLCSÓN eladó szép, új, diófurniros kombinált szekrény. Csaba-utca 20. 5549
ELADÓ szép, beszarabírt asztragan női bunda. Horea-ut 59., emelet, ajtó 19. 5557
EGY mély iker-gyermekkosci eladó. Traian-utca 9. szám. 5565
SZENZÁCIÓS ár és választék szönyegekben, butorokban és írógépekben. Megbízónk részére elfogadjunk bizományi eladásra: Rézágat, Schöberl-ágyat, rádiót és író-és számoló gépeket. Unicom, Cluj, Kossuth-utca 10. Gy. 121
ELADÓ SK férfikerékmár. kitűnő állapotban, 3 darab löszómatric, férfi városi bunda, ovális tükör rána nélkül 110x90. Horea-ut 58., ajtó 1 balra. 5547

ALLÁST KERES

EGYEDJÁLLÓ asszony házvezetőnőnek emenne, vidékre. Agoston utca 10. 5571
INTELLIGENS, gyermekszereplő nő, magyar-román-nemet nyelvtudással, 9 éves kislánnyal, jó referenciákkal, elhelyezkedést keres gyermek mellé, vagy háztartás vezetésére, ahol családtagnak tekintenek. Választ „Lelkiismeretes” jellegre a kiadóba kérek. 5567
MINDEN háztartási munkát vállaló, szerényigényű, egyedülálló vidéki, intelligens nő, vidéken vagy bármely erdélyi városban háztartás vezetését vállalná olyan családnál, ahol otthonra talál. Cimeket a kiadóba „Othont keresek” jellegre. 5580
KOMOLY, megbízható nő, gyermek gondozását vagy kisebb család háztartását elvállalná. Cimeket „Komoly, megbízható” jellegre. 5599

ALLÁST KAPHAT

KERESÜNK szonnaira két csi-szolót, állandó alkalmazásra. Lakatgyár r. t. Cluj, Macelarilor (Mészáros) utca 8. Gy. 98
MINDENES perfekt szakácsnőt azonnali belépésre keresek. Klein, Eötvös-utca 25. Jelentkezni délután 3-6 óráig. 5558
ÜGYES elárusítólányt keresek, gyakorlattal. Cukorkautlet, Főter 8. szám. 5579
ROMÁNUL, magyarul írógépélni tudó, jóírású, fiatal női munkaerőt keresek. Ajánlatokat kézzírással „Rákóczi-körzet” jellegre. 5560
GOMBMASTER, kimondottan elsőrendű munkaerő, állandó munkára, azonnal kerestetik. „Sepsi” gombgyár, Sepsiszentgyörgy. 5527
MÜVELT egyéneknek kereseti lehetőség. Uhu, Molotov-utca 34. 5575

KÜLÖNFÉLEK

MENYASSZONYI ruhák, fátlyak, koszorúk, fehér szórmekek ki-köcsönzése. „Dália”, Horea-ut 33. Gy. 51
ELVESZETT Vizi Agoston és Vizi István fényképes bejelentője. Belsőletes megtaláló adja le Nyárfasor 43. szám alá. 5541
MENYASSZONYI ruha, fátlyak, koszorú eladása és kölcsönzése nagy választékban az Orchideanál, Doza Gy. 22.
13 DARAB pontkönyvet hétfőn 11 órákor elvesztettem az ószeren. A megtaláló a benne levő összegért tartsa meg, a könyveket postán vagy személyesen Pákal, Kolozsvár, Csaba utca 130. alá adja le. Nezzé út családnak a ruháitát. 5578
EGY 52 éves, független kereskedő, házasság céljából megismerkedne hozzáilló, komoly, üzlethez értő nővel. „Vidék” jellegre. 5514
ELVESZETT Kurko György névre szóló, 13-1044. számú érettségi bizonyítvány. Érvénytelen. 5543